

MAANDSCHRIFT VOOR BIJENTEEFT

JULI

PRIJS DER ADVERTENTIES

Per 1/1 pagina f 150.— Per 1/2 pagina f 25.—
Per 1/4 pagina f 80.— Per 1/16 pagina f 16.—
Per 1/8 pagina f 45.—

Speurblijtjes worden alleen bij vooruitbetaling opgenomen. Zij kosten f 1.50 per 20 woorden; elke 4 woorden méér 30 cent. Gewone advertenties contant na ontvangst van nota. Advertenties, die niet vóór de 20e der maand in ons bezit zijn, kunnen niet meer worden opgenomen. Ze worden ook niet automatisch in het volgende nummer geplaatst.

Bezoekt de

Jaarlijkse Bijenmarkt te De Wijk

nabij Meppel, te houden op Dinsdag
19 Juli achter CAFE CENTRAAL.
Aanvang 9 uur.

W. J. HARTSTRA, JUBBEGA (Fr.) - Giro 489285
Magazijn v. Imkersartikelen - Bijenstand Hartelust.
Wij kunnen U direct uit voorraad leveren Aluminium
Dathepijpen, prima f 6.—; Berokers van koper f 10.75;
ruime bijenkappen (paardehaarvizier) f 2.50; idem
(zwart vizier) f 1.75; paardehaarvizier 35 x 30 cm f 1.25;
zwarte vizieren 40 ct.; Honingbussen inh. 25 kg, 10 kg,
5 kg en 2 1/2 kg, prijs resp. f 2.—, f 1.25, f 0.75 en f 0.55;
Box lederen handschoenen f 8.—; Schroefdooppen op
1 ponds flacons per 100 f 3.75; Afstandsbl. per 100 f 2.—;
Vaseline per kg f 1.50; Kartoninlagen per 100 f 1.—;
Bijenvegers f 1.50; Kaasdoek breed 1.10 m à f 1.50 p. m.
Honingflacons 1 pond per 100, compleet f 14.—.

FEEKA FEITEN.

Uit ons eigen kastenbedrijf leveren wij U alle
soorten kasten Simplexmaat in prima kwaliteit.
Feekakast: Langoor ramen, voor en achter dubbel-
wandig, des winters desgewenst geheel dubbel-
wandig.

Lenstrokast: Kortoor ramen, geheel enkelwandig.
Feeka-Simplex: Een normale Simplexkast in betere
uitvoering.

Alle kasten worden geleverd met rechte zwaluw-
staartverbindingen en zijn leverbaar met een
speciale dakrand met ingebouwde voeder-
inrichting, tevens reisraam en separator en
voorzien van een boventilleggat.

Bevruchtungskastjes welke voldoen aan de eisen der
Koninginneteelt-vereniging leveren wij U gaarne.
Vraagt brochure met tal van foto's en uitvoerige
beschrijving.

FEEKA, HANDELSONDERNEMING, SOEST
Dulnweg 4, Telefoon 2103

HET LEVEN DER BIJEN

door

Dr. A. MINDERHOUD, Rijksbijenteeltconsulent.
Dit boekje bevat de volgende hoofdstukken:

1. De voortplanting der bijen.
2. Ontwikkeling van eitje tot vol-
komen insect.
3. De arbeidsverdeling der werkbijen.
4. Bijzonderheden uit het leven der
vliegbijen.
5. Periodieke verschijnselen in het
bijenvolk.
6. De winterrust.
7. De voorjaarsontwikkeling.
8. Het zwermen.
9. Kunstzwermen.
10. Zwermverhinderend.
11. Waarom bij vele imkers de heide-
dracht zo vaak mislukt.

Iedere imker moet het leven der bijen kennen
om met succes bijen te kunnen houden. Dit
boekje is een juweeltje op dit gebied. Het wordt
franco toegezonden na betaling v. f 1.50 p. st. aan

HET BIJENHUIS - WAGENINGEN

Postrekening 1171.

H. T. VAN DAM

JUBBEGA (Fr.)

B I J E N P A R K

Magazijn van Imkersartikelen

Tel. 103 Hoornsterzwaag

Postgiro no. 217250

WIJ LEVEREN ALLES OP HET GEBIED DER BIJENTEELT TEGEN DE LAAGSTE PRIJZEN!

Zendt ons Uw was ter verwerking tot
kunstraat. Zuivere was tot kunstraat
f 1.— werkloon per kg br.k.m. Zeer
dun f 1.50 per kg h.k. maat. Men is
vol lof over onze prachtige mooie
kunstraat.

Voor andere artikelen zie speciale prijslijst
in Februari-nummer, of vraagt onze
mooie rijk geïllustreerde prijs-courant
welke op aanvraag gaarne wordt
toegezonden.

N.V. Bijenstand „Mellona”

V/H J. DE MEZA SANTPOORT

Telefoon 8225—K 2560

*

Grootste bijenpark en fabriek van bijenwoningen in Nederland

LEVERT alles, wat U nodig hebt
op het gebied der bijenteelt.

Ruime sortering emballage en
verpakkingsmateriaal.

Zwermen - Koninginnen

Ons MELLONA-nieuws houdt U
steeds op de hoogte van onze
speciale aanbiedingen.

ARNHEM

IMKERSDAG 1949

Voor het grote Imkersfeest op Zaterdag 27 Augustus a.s. heeft de commissie van voorbereiding U de volgende dagindeling aan te bieden:

- 9.— uur: Openstelling van het terrein. (Gelegenheid tot bezichtiging van het Openlucht Museum).
- 10.30 uur: Samenkomst van de deelnemers aan de Imkersdag in het Openlucht-THEATER.
Bij de ingang wordt U de morgenkoffie aangeboden.
- 10.45 uur: Aankomst buitenlandse gasten.
- 10.50 uur: Welkomstwoord door de voorzitter Comité Imkersdag de heer J. E. W. Put. Als attractie.....?
- 11.— uur: Officiële opening door de Algemeen Voorzitter Mr. L. R. J. ridder van Rappard.
- 11.30 uur: Opvoering in ijtempo.
„Het bijenleven van lente tot herfst", uitgebeeld door de „bijenkoningin en haar hofdames".
- 12.— uur: Aanbieding lunch.
- 13.— uur: Bezoek buitenlandse gasten aan bijenstand op de heide.
- 13.30 uur: Bezichtiging tentoonstelling „Imkeren in de oertijd", waarna rondgang over de terreinen onder deskundige leiding.
Bezoek aan Burgers Dierenpark.
- 15.— uur: Lezing met lichtbeelden in de filmzaal door Hans Peschetz, bijenteeltleraar uit Oostenrijk over de bekende „Carnika-bij" (Nederlandse vertaling door de heer J. H. van Dijk Bilthoven).
- 17.— uur: Sluiting van de Imkersdag 1949 in het Openlucht-Theater.

De deelnemers aan de Imkersdag worden e.t. in de gelegenheid gesteld de bijenstand op de heide, die daar voor de buitenlandse gasten wordt gemaakt, te bezoeken.
Ook hier zal voor explicatie zorggedragen worden.
Bij eventueel ongunstig weer zal het gehele officiële gedeelte in de grote filmzaal worden gehouden.
Deze echte bijendag zal geen Nederlandse imker willen verzuimen, temeer daar het een sluitstuk zal worden van het Internationaal Congres, een unicum in het bestaan van onze grote vereniging en van de bijenteelt in Nederland.

Zendt beden nog per giro of postwissel f 2.75 per persoon aan het adres van de heer J. Braakenburg, Verl. Groenestraat 35, Nijmegen. (Giro 231929) of aan de heer S. S. Anema, Boulevard Heuvelink 123, Arnhem (Giro 19981) waarna U de gevraagde deelnemerskaarten ontvangt.
Nogmaals dringen wij er op aan om U vóór 1 Augustus aan te melden, het verlicht onze taak en U bent er zeker van deze onvergetelijke dag te kunnen meemaken.

DEZE MAAND op de Bijenstal

Hoewel Juli in vele streken de oogstmaand voor de imker is, zullen we dit praatje niet aan de honing-oogst wijden. Niet over de wijze waarop we honing uit de volken halen dus, doch over de wijze, waarop we er honing in krijgen zullen we spreken.

Als U het oogstgenot zo groot mogelijk wilt doen zijn, slinger dan niet te laat. De bijen zijn nog handelbaar, zolang er dracht is. In de laatste helft van Juli en de eerste helft van Augustus zijn ze dat dikwijls niet meer. Werken we dan in onze volken, dan geeft dat bovendien aanleiding tot roerij.

In het voorjaar hadden onze volken de natuurlijke neiging om te groeien. Thans echter heeft de stijgende lijn haar hoogtepunt bereikt en volgt de daling. Al merkt

U dat misschien niet zo direct aan uw volken, Juli is het begin van de winter. (Ik verbeeld me wel eens, dat ik het wel merk: aan kleedjes en raampjes, die vaster worden gekit dan een maand geleden. En in de eerste helft van Augustus merken we het duidelijk aan het verdrijven van de darren). Eerst enkele algemene wenken. Als U de honingkamers afgenomen hebt, ruim dan uw zwakke volkjes op, door ze met andere te verenigen. De volken van nu vormen de grondslag voor de volken van het volgende jaar. Laat die grondslag goed zijn! Als U thans geen genade kent, kijkt U het volgend voorjaar met stralende ogen naar uw bijen! Verder is het thans zaak om als een goed bijenvader voor uw volken te zorgen. Na de zomerdracht beginnen we te voeren volgens een oud recept: elke dag één glaasje. We bereiken daardoor, dat er in de nazomer en de herfst nog veel jonge bijen geboren worden. En die hebben we voor de winter bitter nodig. (In dophei-streken hebben we dikwijls natuurlijke dracht en dan is voeren overbodig).

Als U niet in een heide-streek woont en niet naar de heide reist, gaat U met langzaam voeren door. Soms kunnen de bijen op late klaver of op herfst-leeuwentand („veulenbloem”) nog halen, wat ze voor dagelijks gebruik nodig hebben. Indien dit niet het geval is, letten we er op, dat er voldoende onderhoudsvoer aanwezig blijft. Echter niet te veel: er moeten lege cellen zijn voor het leggen van eitjes en voor het opbergen van stuifmeel.

Als U in een streek woont, waar het volgend voorjaar een goede oogst te halen is op fruit en paard-bloem of koolzaad — of als U daar met uw bijen naar toe reist — zou ik persoonlijk niet naar de heide gaan. De voorjaarsdrachtbronnen zijn veel zekerder wat de opbrengst betreft, dan de heide en op de heide takelen de volken gewoonlijk geweldig af. De heidevolken, die ik ook dit jaar weer op het koolzaad zag, stonden er „om op te knappen”, maar niet om een oogst binnen te halen.

Als U in een heidestreek woont of naar de heide reist, hebt U, in sterke volken, door na de zomer-

dracht geregeld te voeren, bij het begin van de heidedracht een broedkamer, die geheel vol is met broed in alle stadia. Dit heeft straks, omstreeks 10 Augustus twee grote voordelen. In de eerste plaats wordt op de heide ieder druppeltje nectar door de bijen direct naar boven, in de honingkamer gebracht, om de eenvoudige reden, dat er beneden geen plaats voor is. Dit geeft dus een goede kans om de slinger nog eens te laten snorren of om heerlijke, blanke raathoning te winnen. In de tweede

plaats kweekt U, door na de zomerdracht te voeren, nog een flinke generatie bijen voor de heide. Gelooft U toch niet meer in het sprookje van de spinnewebben op de hei, die zoveel bijen het leven kosten, dat er in de tweede

helft van Augustus geen vliegbijen meer over zijn om de oogst binnen te halen! In negen van de tien gevallen zijn die vliegbijen er nimmer geweest, omdat de imker in de tweede helft van Juli verzuimde ze te kweken. Van de bijen, die hij wel kweekt, sneuvelt er inderdaad een aantal in de spinnewebben.

Nu zullen zeer betrouwbare imkers U wel eens hebben verteld, dat hun grootvaders de bijen in Juli en Augustus nimmer voerden en dat ze toch formidabele heide-oogsten kregen. U behoeft daaraan niet te twijfelen. Want in grootvaders tijd verrichtte de boekweit tussen zomer- en heidedracht de taak, die de imker thans moet overnemen: broed aanzetten.

Tenslotte voor hen, die nog niet eerder naar de heide reisden, nog een opmerking in het belang van hun gemoedsrust: op de heide is het niet altijd vetpot. Stuur uw bijen dus straks niet geheel zonder proviand op reis!

G.

Juli, Begin van de winter

BIJEN-, WAS- EN HONINGMARKTEN

Dinsdag 12 Juli: VEENENDAAL.

Dinsdag 19 Juli: DE WIJK, achter café Centraal, 9 uur.

Zaterdag 23 Juli: BORCULO, voetbalterrein, Geesterse Binnenweg, 9 uur.
Aanvoer vrij.

Dinsdag 26 Juli: DRACHTEN, Markterrein, 10 uur.

Prijzen uitgelooft.

BIJENWEIDE

dichtbij of veraf?

ALS je, als volbloed imker, zo op een avond zit te mijmeren en je gedachten terugvliegen naar al de belevenissen met je bijen, „het zure en het zoete”, naar de vele reizen — ook buitenlandse — in 't voorjaar naar de koolzaad-, en in de nazomer naar de boekweit- en heidevelden, dan voel je welk een grote plaats de bijen in je leven hadden en nog hebben. En als ik dan mijn aantekenboekje van de laatste 35 jaar uit mijn imkersleven doorblader, dan is het net of alles weer vlak voor me staat; vele gebeurtenissen schijnen pas gebeurd.

Zo vond ik een voorval bij de aantekeningen van 1938, dat mij al lezende op de gedachte bracht: misschien zegt ons, imkers, dat gebeuren ook *nu* nog iets. De 1e Juli 1938 was mijn bijenstand 35 kasten en 90 korven groot. Koolzaad had enige dagen iets gegeven, doch was verder van geen betekenis. 't Weer was koud en guur, zodat ook klaver, korenbloem, enz. weinig gaven. Begin Juli waren in mijn woonplaats de meeste honinggevende planten uitgebloeid en daar de volken geen voorraad hadden, moest ik voeren, wilde ik met sterke volken naar de heide kunnen gaan. Daar er bij mij thuis dus niets voor de bijen was te halen, dacht ik bij mezelf — 't was de 12e Juli — ga eens kijken naar je oude plaats op de heide of het daar beter is; want minder dan bij mij thuis kan het niet. Doch toen ik daar kwam leek het mij ook niets, sporadisch wat dopheide. Na wat wikken en wegen besloot ik toch maar mijn volken weg te brengen. De 19e Juli bracht ik ze naar de heide, dat is plm. 20 km ver van huis, vlak aan de Duitse grens, omdat over de grens nog uitgestrekte heidevelden lagen, deels zand- en deels veenheide. 't Weer werd toen iets mooier, doch alle dagen tamelijk veel wind.

De 24e Juli bezocht ik voor 't eerst weer mijn bijen, die intussen voor een verrassing hadden gezorgd, ze kregen honing en toen ik er de 29e Juli weer kwam, wist ik niet wat ik zag. Op een afstand hoorde ik dat mooie, sterke gezoem van bijen, die flink hebben gewonnen en als het U gaat als mij, dat klinkt me steeds als muziek in de oren, schoner dan 'n symphonie van Beethoven. Bij mijn verdere inspectie bleek mij, dat ze flink aan het bouwen waren en de beste 3—5 kg zwaarder waren geworden.

Toen kwam voor mij de vraag: waar zijn de drachtplanten? Nergens kon ik iets bespeuren. Dat het boekweithoning was, proefde ik wel, doch waar was de boekweit? Bij informatie bleek mij, dat op plm. 1 uur afstand over de Duitse grens een groot veld boekweit was. Nu wist ik het en dat ik in mijn nopjes was begriipt elk imker. Dit was 'n extra winst. Toch volgde hierop een bittere ontgoocheling. In 't begin van Augustus lag en liep het voor mijn stal vol van bijen, die het wel probeerden doch niet meer vliegen konden. Een zielig gezicht. Overwerkt, uitgesloofd door de lange reizen naar de boekweidevelden, was mijn eerste gedachte en bij het nazien der volken bleek mij duidelijk, dat ze

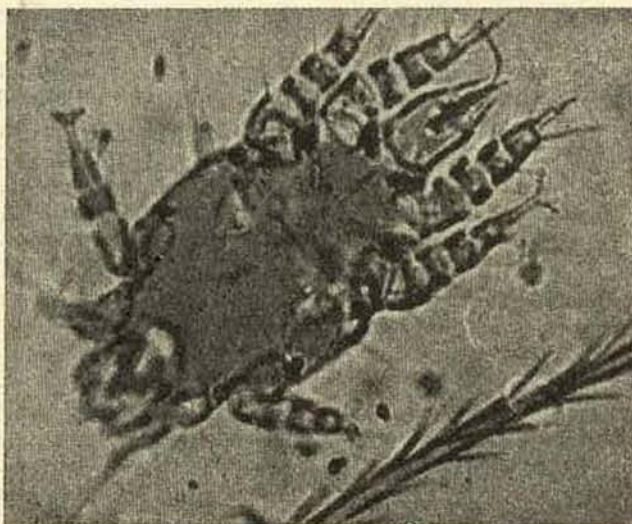
veel bijen hadden verloren. Hoewel de heidedracht, trots de hittegolf in de eerste helft van Aug. toch een mislukking werd, had ik nog voordeel. Zou het omgekeerde het geval geweest zijn, dan betwijfel ik sterk of mijn bijen op de heide wel iets hadden kunnen doen door het grote verlies aan vliegbijen. Kunnen wij uit dit voorval iets leren? Mij dunkt van wel. Er zullen straks weer veel imkers zijn, die redeneren: och ik laat mijn bijen maar in de tuin; op niet al te grote afstand is een veld koolzaad, dat kunnen ze best bevliegen. Wees voorzichtig, plaag uw bijen niet nodeloos door ze lange reizen te laten maken. Plaats ze liever dicht bij de drachtplanten. Mijn ondervinding is, zoals ik U mededeelde, de bijen *kunnen* lange, zeer lange reizen maken, vooral als er dichtbij geen drachtplanten zijn, doch de nadelen daarvan heb ik in 1938 ondervonden.

Misschien zijn er imkers die door proefnemingen in de geest van het artikel in het Febr.-nummer: „De plaatsvastheid der honingbij”, kunnen aangeven hoever onze bijen vliegen naar de verschillende honinggevende bloemen en of ze het met mij eens zijn dat deze afstand niet te ver mag zijn. Vriescheloo.

J. T. DE BOER.

Mijtziekte in Midden-Europa

De bijenmijt (uit Der Imkerfreund)

Sedert enkele tientallen jaren heerst de mijtziekte in Midden-Europa, dat is bekend. Dit jaar heerst de ziekte in ongekend hevige mate. De verliezen aan volken zijn zeer groot. Ook een koningin kan de mijtziekte overbrengen. Een gezondheidscertificaat heeft voor bijen en koninginnen uit de aangetaste gebieden niet de minste waarde. Ons zijn de volgende aangetaste gebieden bekend: Oostenrijk (zeer hevig), Baden, Elzas, Pfaltz, Beieren. Waarschijnlijk zijn het er nog veel meer. De ziekte wordt ook door zwermen en door het reizen met de bijen naar andere gebieden overgebracht. Wie bijen of koninginnen uit aangetaste gebieden importeert, brengt niet alleen zijn eigen bijen, doch ook die van anderen in groot gevaar. Men zij gewaarschuwd!

IMPORTEREN OF Selecteren?

3.

Door de heer Planting is in het Mei-nummer van het Maandschrift een probleem — Importeren of selecteren? — aan de orde gesteld, dat zeer zeker de volle belangstelling van alle Nederlandse imkers verdient. Aan het eind van zijn artikel komt de heer Planting tot de conclusie, dat we zullen moeten kiezen. Dus: of importeren of selecteren. En hij stelt de vraag: Wie geeft daarvoor de oplossing?

Het is duidelijk, dat deze vraag te ver gaat en ook de heer Planting zal geen bevredigend antwoord verwachten; wél echter is het van belang enkele aspecten van het gestelde probleem nader te bezien. Ik wil trachten dit in het hiernavolgende te doen. In de eerste plaats moeten we ons bewust zijn van wat we bedoelen met een beter bijenras. Naar mijn mening dienen we hieronder te verstaan, dat we kunnen beschikken over koninginnen, die de goede eigenschappen, welke haar volken bezitten, erfelijk kunnen overdragen op haar nakomelingschap; deze nakomelingschap dient dus zonder veel uitzonderingen te bestaan uit gelijksoortige d.w.z. hoogwaardige volken met dezelfde goede eigenschappen. Welke mogelijkheden bieden in dit opzicht onze eigen bijenvolken en welke bieden buitenlandse rassen?

Met betrekking tot onze eigen volken verwijs ik naar de proeven van Dr. Minderhoud op het eiland Urk in 1925 en 1926. Als uitgangsmateriaal werden gebruikt koninginnen en darren van volken, die uitmuntten door mooie bouw en hoge honingopbrengt. De in het eerste jaar op Urk bevruchte koninginnen werden ingevoerd in normale korfvolken en gedurende het volgende jaar beoordeeld. Hierbij bleek, dat verkregen waren enkele zeer goede, veel middelmatige en enkele zeer slechte. Bij voortzetting van de proef met het beste materiaal, dat verkregen was, bleken de resultaten dezelfde te zijn, dus weer enkele zeer goede, veel middelmatige en enkele zeer slechte. De conclusie van Dr. Minderhoud was dan ook: Onze koninginnen zijn blijkbaar zeer heterozygoot en brengen een zeer verschillende (onder elkaar) nakomelingschap voort.

Aangezien een doelbewuste selectie na deze proeven niet heeft plaats gevonden, moeten we aannemen, dat de hoedanigheid van onze volken niet veranderd is en dan volgt hieruit, dat de verbetering van ons bijenras een zeer moeizaam werk zal zijn, waarvan eerst op *zeer lange termijn* resultaten zullen kunnen worden verwacht.

En nu de buitenlandse bijenrassen.

Vóór 1940 werden elk jaar vrij grote aantallen Italiaanse, Amerikaanse en Krainer koninginnen ingevoerd, welke invoer, zoals ook de heer Planting aangeeft, door de kruisingen die ontstonden, aan onze bijenstapel zeker geen goed heeft gedaan.

Wel echter is gebleken, dat de importkoninginnen als *gemiddelde* aanmerkelijk beter waren dan onze

eigen koninginnen. In het algemeen waren de volken, uit deze koninginnen geteeld, evengoed als onze beste volken en aanzienlijk beter dan onze gemiddelde of normale volken, terwijl uitgesproken slechte volken slechts zelden voorkwamen. Deze resultaten kunnen een aanwijzing ervoor zijn, dat men in het buitenland er in geslaagd is, door selectie een beter bijenras dan het onze te fokken. Met een beter bijenras wordt dan in het bijzonder bedoeld, dat voldaan is aan de hierboven genoemde eis, dat de nakomelingschap der geslachtsdieren zonder veel uitzonderingen dient te bestaan uit gelijksoortige, d.w.z. hoogwaardige, volken met dezelfde goede eigenschappen. Ik meen, dat ook de heer Planting tot deze conclusie komt waar hij schrijft „In ieder geval is het mede daaraan te danken, dat men in andere landen ons zover voor is, dat men in Zwitserland en elders al een halve eeuw doelbewuste selectie heeft toegepast. En met succes! *Wat er zo af en toe van in ons land kwam vóór de oorlog, beviel in het algemeen uitstekend*”. Alvorens een antwoord kan worden gegeven op de door de heer Planting gestelde vraag: „Importeren of selecteren,” dient naar mijn mening te worden uitgemaakt, of deze aanwijzing inderdaad juist is en of met feiten bewezen kan worden, dat in het buitenland betere bijenrassen bestaan dan het onze. Hiervoor zijn objectieve proeven noodzakelijk en de vraag doet zich voor, of het mogelijk is deze proeven te nemen.

Voorts dient te worden overwogen, of er redenen zijn aan een bepaald buitenlands ras de voorkeur te geven. Ik ben het met de heer Planting eens, dat de ervaringen, met Italiaanse koninginnen opgedaan, niet onverdeeld gunstig waren; de volken der importkoninginnen waren prima, groot broednest en tengevolge daarvan zeer sterk, grote ijver en zeer rustig; de kruisingen echter toonden dikwijls een zodanige steeklust, dat een rustige behandelings van zulke volken onmogelijk was. De overwintering verliep niet steeds even gunstig, meestal echter waren de volken door de grote vruchtbaarheid der koningin in staat hun achterstand op andere volken in te lopen.

De eigenschappen der Amerikaanse goudbij (Cypro-Italiaan) komen in grote trekken met die der Italianen overeen.

Aangezien met de Kaukasische bijen weinig ervaringen zijn opgedaan en het betrekken van Kaukasische koninginnen onoverkomelijke moeilijkheden zal opleveren, zullen deze wel buiten beschouwing moeten blijven.

Tenslotte blijven nog over de Krainer bijen; voorzover ik deze ontmoet heb, of van imkers mededelingen erover kreeg, voldeden ze goed. Ook de heer Planting zegt: „Vooral de Krainer heeft hier altijd een goed figuur geslagen”.

Indien we uit de vergelijking van deze buitenlandse rassen een conclusie trekken, moet het m.i. deze

zijn, dat voor het nemen van proeven de Krainer bijen het meest in aanmerking komen.

En thans de proeven zelf. Hierboven deed ik reeds uitkomen, dat zich de vraag voordoet, of het mogelijk is deze proeven te nemen en ik zou er verder de vraag aan willen verbinden, of deze proeven schadelijk kunnen zijn voor onze bijenstapel.

De eerste vraag moet naar mijn mening bevestigend worden beantwoord.

De heer Planting geeft reeds aan, welke bezwaren er kleefden aan de vooroorlogse koninginnen-import, na kortere of langere tijd verdween door de paringen met inlandse darren het buitenlandse bloed en tegelijkertijd verdwenen daarmee de betere en gewenste eigenschappen. Men was genoodzaakt de aankoop in den vreemde te herhalen. Wanneer we echter de door de heer Planting aangegeven plaats, het eiland Schiermonnikoog, gebruiken als bevruchtungsstation, wordt het mogelijk, de nakomelingen van de ingevoerde koninginnen te doen paren met Krainer darren, zodat we over raszuivere Krainer koninginnen kunnen beschikken. Door de uit deze Krainer koninginnen geteelde jonge koninginnen weer op Schiermonnikoog door Krainer darren te laten bevruchten zijn we binnen betrekkelijk korte tijd in staat, indien voldoende imkers aan deze teelt deelnemen, de eigenschappen van het Krainer bijenras onder Nederlandse omstandigheden te beoordelen. Wanneer dit systematisch, dus volgens een van te voren door deskundigen vastgesteld schema, geschiedt, moet het mogelijk zijn vast te stellen of het Krainer bijenras beter is dan ons inlands ras.

Ten aanzien van de vraag of deze proeven voor onze bijenstapel schadelijk zouden kunnen zijn, merk ik op, dat het gevaar zou kunnen bestaan,

dat de kruisingen uit inlandse koningin $\times$ Krainer darren nagenoegste eigenschappen zouden vertonen, zoals dit b.v. met de steeklust van kruisingen met Italianen het geval is. Voorzover ik heb kunnen nagaan is dit echter niet zo, terwijl voorts het aantal voor de proeven benodigde volken, dus het aantal volken met Krainer darren, dat over het gehele land verspreid is, in verhouding tot het aantal Nederlandse volken slechts gering is.

Samenvattend zou ik het volgende willen zeggen:

1. Laten we nu nog niet trachten de door de heer Planting gestelde vraag te beantwoorden, doch laten we deze beantwoording uitstellen totdat we, door middel van de hierboven bedoelde proeven, over voldoende gegevens kunnen beschikken. Deze aangelegenheid is zo belangrijk, dat een uitgebreid onderzoek ten volle verantwoord is.
2. Het is van uitermate groot belang, dat zoveel mogelijk imkers, die zich daartoe in staat achten, aan deze proeven medewerken, opdat zoveel mogelijk feiten kunnen worden verzameld.
3. Voor hen, die voor zichzelf reeds overtuigd mochten zijn, dat verbetering van ons inlands bijenras de voorkeur verdient, bestaat er geen enkel bezwaar hieraan hun krachten te wijden. Door in opeenvolgende perioden zowel een inlands als een Krainer darrenvolk op het bevruchtungsstation te plaatsen kan dit station zowel voor reinbevruchting met inlandse darren als met Krainer darren dienst doen.

B. H. LAMMERINK.

Zwolle.

HET AFVEGEN

van een DARRENBROEDIG VOLK

Het zij mij vergund hier nog even al diegenen dank te zeggen, die op mijn vraag in het Dec.-nummer 1948 nadere gegevens hebben verstrekt of van hun ervaringen hebben verteld. Ook de brieven die ik rechtstreeks ontving van de heer Grooters uit Willemsoord en de heer v. d. Berge uit Haamstede, getuigen van het gezonde imkersbeginsel met raad en daad zijn collega's te willen bijstaan.

Hoewel er geen exacte conclusie kan worden getrokken, meen ik dat ik de volgende opmerkingen ernstig ter harte moet nemen:

- 1e. de afstand van de afveegplaats tot de stand is veel te kort geweest, ca. 60 tot zelfs 250 m was veiliger geweest;
- 2e. nooit afvegen in Augustus; in dat geval beter de krantenmethode toepassen;
- 3e. onrust in het volk vergroot de kans op inballen of inklemmen van de moeder. Het blijft eigenaardig, dat in dit geval, bij aanwezigheid van open broed, geen redcellen zijn aangezet, maar dat de aangevlogen eierleggende werksters hun

bezigheid schijnbaar onmiddellijk hebben voortgezet en dat het gastvolk dit heeft geaccepteerd;

- 4e. de beschouwing van de heer Velthoen, betreffende pathologische darrenbroedigheid, kan hier geen verklaring geven, daar in geen van de drie gastvolken nog een moeder te vinden was, laat staan een darrenbroedige. Bovendien was de darrenbroedigheid van alle drie de afgeveegde volken duidelijk veroorzaakt door mislukte bruidsvluchten van jonge moeren, die in de zwermtijd in kerngezonde volken waren uitgelopen.

Laat ons tenslotte constateren, dat er gelukkig nog een onuitputtelijke voorraad problemen uit het bijenleven zijn op te lossen en dat bij de ware imker de vreugdevolle verrassingen altijd ruimschoots opwegen tegen de teleurstellingen.

H. v. SUCHTELEN.

Waalre.

De invloed van stuifmeel bevattend voedsel op Nosema

In „Die Naturwissenschaften“, 35. Jahrgang, Heft 9, 1948 is een kort verslag opgenomen van de onderzoeken, die in de jaren 1941-1945 in het Zoölogisch Instituut te München op dit terrein zijn verricht. Het is van de hand van Ruth Beutler en Elisabeth Opfinger.

Deze proeven leidden tot de volgende conclusies:

1. Jonge bijen, die dadelijk na het uitkomen in kleine kastjes worden geplaatst en vertoeven in een omgeving met een temperatuur van 32° C. en een luchtvochtigheid van ongeveer 60%, bereiken bij voeding met suikerstroop gemiddeld slechts de helft van de levensduur van even oude bijen, die behalve suikerstroop ook stuifmeel kregen.

2. Het meeste effect had bijenbrood, d.w.z. stuifmeel uit de raten. Minder invloed had het stuifmeel uit fijngezeven klompjes en nog minder werkzaam was vers stuifmeel van de hazelaar.

3. De gemiddelde levensduur van in kastjes opgesloten, willekeurige bijen van onbekende leeftijd, wordt door voeding van stuifmeel niet vergroot.

4. Kunstmatig met Nosema besmette jonge bijen leven, bij overigens gelijke omstandigheden en bij dezelfde voeding, gemiddeld korter dan gezonde bijen.

5. Ook bij met Nosema besmette bijen wordt de levensduur verlengd, als aan de suikerstroop stuifmeel wordt toegevoegd.

Ook bij deze besmette bijen is bijenbrood werkzamer dan vers stuifmeel, maar het verschil is hier niet zo groot als bij gezonde bijen.

6. Jonge, met Nosema besmette bijen leefden, als ze gevoerd werden met suikerstroop + vers stuifmeel, even lang als gezonde bijen, die alleen suikerstroop kregen; kregen ze stuifmeel in de vorm van brood dan leefden ze zelfs langer.

Stuifmeelgebrek heeft dus op de levensduur van pas-uitgekomen jonge bijen een nadeliger invloed dan besmetting met de Nosemaparasiet.

7. Bij besmetting van bijen met gelijke hoeveelheden Nosemasporen, ontwikkelden de ziektekiemen zich bij verschillende voeding in ongelijke mate. De kleinste hoeveelheid sporen in de midden- en de eindarm vertoonden de bijen die alleen suikerstroop gekregen hadden; bij voeding met pollen was in dezelfde tijd de hoeveelheid sporen groter en wel het grootst bij voeding met stuifmeel van fijngezeven klompjes en bij vers hazelaarstuifmeel.

8. Verlenging van de levensduur door stuifmeelvoeding treedt slechts op, als de bijen uiterlijk tot hun 10de levensdag stuifmeel krijgen. Tot aan die 10de levensdag is het onverschillig wanneer met de stuifmeelvoeding begonnen wordt. Stuifmeel, dat na de 10de levensdag gevoerd wordt, heeft geen invloed op de levensduur. Dit geldt zowel voor gezonde als voor Nosema-zieke bijen.

9. Pollen, gedurende de eerste 6—8 dagen gevoerd, schijnt toereikend te zijn voor een normale levensduur. Als voortgegaan werd langer dan 6—8 dagen stuifmeel te voeren, kon geen langere levensduur worden vastgesteld.

10. Door het voeren van melkpoeder, gist of soja-meel in suikerwater of in suikerdeeg, werd de gemiddelde levensduur van pas uitgelopen bijen niet vergroot. In de meeste gevallen leefden de met de genoemde stuifmeelsurrogaten gevoederde bijen korter dan die, welke alleen met suiker waren gevoerd.

11. Niet alleen afzonderlijke bijen, werden onderzocht, doch in de winters 1942—1943 en 1943—1944 werden ook proeven genomen met gewone volken. Het voornaamste resultaat was, dat de stuifmeelvoorraad in de winter geen invloed heeft op het verloop van Nosema in het voorjaar en op de verdere ontwikkeling der volken in voorjaar en zomer. Dit geldt echter slechts als de volken over voldoende suiker beschikken, terwijl er in het voorjaar voldoende stuifmeel te halen moet zijn.

12. Een spontane genezing van kunstmatig geïnfecteerde volken trad op als de drachtomstandigheden gunstig waren; de volken bleven echter lang zwak, vaak zelfs zo zwak, dat ze hetzelfde jaar geen honingopbrengst van betekenis gaven.

Dr. Ir. A. MINDERHOUD.

Wageningen.

De Heer H. A. BEIL 90 Jaar

De naam van de heer Beil is onverbrekelijk verbonden met de Nederlandse bijenteelt. Hij heeft niet alleen de boogkorf in ons land geïntroduceerd, doch ook verschillende kasten ontworpen. Van de oprichting onzer vereniging af hield hij lezingen en cursussen. In 1907 gaf hij „De praktische imker“ uit, waarvan hij 21 jaargangen redigeerde, de laatste met de heer Joulstra samen. Op de eerste imkersdag in 1924 te Amsterdam werd hij tot lid van verdienste onzer vereniging benoemd en door groep 8, de afdeling Amsterdam en de afdeling Den Haag tot erelid. In 1927 erkende de regering zijn verdiensten door hem te benoemen tot ridder in de orde van Oranje-Nassau.

Sedert 1932 woont hij te Arnhem, waar hij, met zijn dochter, zich nog hoofdzakelijk met de bijenteelt bezig houdt. De inzendingen van de heer Beil op tentoonstellingen zijn vele malen bekroond. O.a. bezit hij de grote gouden medaille van de Nederlandse regering voor de volledigste en beste inzending bijenartikelen, honing en bijenwas op de in 1903 te Winterswijk gehouden Internationale Tentoonstelling. In Mei heeft de heer Beil zijn negentigste verjaardag gevierd en deze maand is het zeventig jaar geleden, dat hij zijn bijenstal te Dinxperlo vestigde.

Onze hartelijke gelukwensen voor de nestor onzer bijenteelt en onze beste wensen voor een voorspoedig herstel van het ongeval, dat hem in April j.l. trof.

G.

VERENIGING VOOR Koninginneteelt

VERSLAG OVER DE JAREN 1947 EN 1948

Op Zaterdag 1 Februari 1947 kwamen te Zwolle op uitnodiging van het Hoofdbestuur lid der Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland, de heer Schwieters te Dedemsvaart, een 50-tal imkers bijeen, teneinde te bespreken of en zo ja op welke wijze het mogelijk zou zijn door samenwerking te komen tot verbeteringen in onze bijenhouderij door verbetering van onze bijen.

Na een inleiding van de heer Schwieters, waarin deze wees op de wenselijkheid te komen tot de oprichting van een vereniging voor koninginneteelt en een uitvoerige bespreking, waarin het voor en tegen van een dergelijke vereniging werd overwogen, alsmede de mogelijkheden van de stichting van een bevruchtungsstation werden belicht, werd een commissie benoemd bestaande uit de heren: J. H. Schwieters te Dedemsvaart, voorzitter; Dr. Ir. A. Minderhoud te Wageningen, adviserend lid; Dr. Ir. N. Feekes te Kampen, H. J. Lohuis te Albergen, L. Minderhoud te Halsteren en B. H. Lammerink te Zwolle, secretaris.

Aan deze commissie werd verzocht de oprichting van een Vereniging voor Koninginneteelt voor te bereiden en na te gaan of op het midden van de Afsluitdijk (Breezand) een bevruchtungsstation zou kunnen worden gesticht.

In een vergadering, op 19 April 1947 te Amersfoort gehouden, werd de „Vereniging voor Koninginneteelt” opgericht en werden Statuten en Huishoudelijk Reglement der vereniging vastgesteld.

De hierboven genoemde commissie werd tot bestuur gekozen; toegevoegd werd als adviserend lid de heer Ir. J. Mommers te Tilburg.

Besloten werd, mede met 't oog op de onmogelijkheid raszuivere buitenlandse koninginnen in te voeren, voorlopig uitsluitend te gaan werken met koninginnen van onze inlandse bij.

Door het bestuur werden daarna in enige te Zwolle gehouden vergaderingen de nodige voorbereidingen getroffen.

Een reglement voor het bevruchtungsstation werd vastgesteld, bevruchtungskastjes werden besproken en beoordeeld; een door de heer Lohuis te Albergen ontworpen en vervaardigd kastje werd daarbij na enkele wijzigingen als het meest doelmatige aangewezen.

De op de Afsluitdijk beschikbare plaats bleek als terrein uitermate geschikt, terwijl door de medewerking van Directie van de Dienst Zuiderzeewerken na een bespreking ter plaatse op zeer aannemelijke voorwaarden toestemming tot het plaatsen van darrenvolk en bevruchtungsvolkjes kon worden verkregen.

Wel bestond van de aanvang af de vrees, dat de Afsluitdijk toch niet bruikbaar zou blijken te zijn in verband met het gevaar, dat de koninginnen bij uitvluchten en in het bijzonder bij de paring te water zouden geraken.

In verband met de belangen, welke de bijenteelt in het algemeen bij de verbetering van onze bijenvolken heeft, is aan het Hoofdbestuur der Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland verzocht aan onze Vereniging een subsidie ten bedrage van f 1250.- te verlenen. Genoemd bestuur was in principe bereid deze financiële medewerking te geven; een bedrag van f 750.- werd als voorschot in Juni 1947 ontvangen. Aan de subsidie werd de voorwaarde verbonden, dat de Vereniging voor Koninginneteelt geen Koninklijke goedkeuring op haar Statuten zou aanvragen.

Op de afdelingen van de Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland werd een beroep gedaan deel te nemen in een garantiefonds, door het beschikbaar stellen van een door de afdeling te bepalen bedrag, waarover slechts dan zou worden beschikt, indien de normale geldmiddelen met inbegrip van de

door het Hoofdbestuur verleende subsidie ontoereikend mochten blijken te zijn.

Aan deze oproep gaven 35 afdelingen gehoor, welke met f 275.- in het garantiefonds deelnamen.

Door de heren Schwieters en Lohuis werd een darrenvolk opgekweekt met een koningin van de heer Lohuis, die reeds in 3 jaren niet gezwermd had, terwijl het volk van deze koningin steeds zowel wat ontwikkeling als haaldrift betrof, boven de andere volken van dezelfde stal uitmuntte.

Waarschijnlijk deels als gevolg van de voor de bijen ongunstige winter 1946-'47, waardoor vele imkers zeer ernstige moeilijkheden ondervonden en deels als gevolg van onze Hollandse voorzichtigheid gaven zich slechts enkele imkers op voor plaatsing van bevruchtungsvolkjes op het bevruchtungsstation. Deze imkers trokken zich echter ook weer terug, zodat slechts door de bestuursleden, de heren Schwieters en Lohuis volkjes geplaatst werden.

De resultaten van de bevruchting waren helaas zeer teleurstellend, zij blijken uit het hieronder volgende overzichtje:

	geplaatst	bevrucht	moerloos	onbevr.
de heer Schwieters	40	9	31	geen
de heer Lohuis	11	6	5	geen

Het bevruchtungspercentage bedroeg dus slechts 29,4%. In verband met deze resultaten moet worden aangenomen, dat de hierboven bedoelde vrees alleszins gegrond was en dat inderdaad de koninginnen bij de paringsvluchten door de geringe grondoppervlakte te water geraken.

Na deze mislukking is door het bestuur overwogen of het mogelijk zou zijn op een andere plaats een bevruchtungsstation te stichten of langs andere weg tot het beoogde doel, reinbevruchting te geraken.

Door de heren Schwieters en Lammerink werd een onderzoek ingesteld op de Veluwe, waarbij werd nagegaan of de omgeving van Terlet of Woeste Hoeve in voldoende mate bijenvrij waren. De conclusie was echter dat de bedoelde plaatsen niet voldoen aan de eisen, die het bestuur voor de stichting van een bevruchtungsstation voor de vereniging meende te moeten stellen.

Ook de Waddeneilanden werden uitvoerig besproken, men was echter van mening, dat de vervoersmogelijkheden der volkjes daarheen in de praktijk een zo grote moeilijkheid zouden blijken te zijn, dat de stichting van een bevruchtungsstation op deze eilanden niet verantwoord was.

Plannen om hier verder proeven te nemen, mede in verband met de proeven, welke reeds door de kring Groningen van de Ver. tot Bevord. der Bijenteelt in Nederland waren genomen, zijn door verschillende omstandigheden niet tot uitvoering gekomen.

Voorts werd nog overwogen of het mogelijk zou zijn op een plaats, die met betrekking tot de bijenvrijheid der omgeving niet geheel aan de eisen voldeed, toch een bevruchtungsstation te stichten en de volkjes slechts in de late namiddaguren de gelegenheid te geven uit te vliegen. Gedurende de overige uren van de dag zouden ze dan moeten worden opgeborgen in een kelder. Ook dit plan werd echter in verband met de aan het beheer van het station en aan de verplaatsing der volkjes verbonden werkzaamheden onuitvoerbaar geacht.

Tenslotte zij medegedeeld, dat zich 74 imkers als lid der vereniging aanmeldden. Tot 1 Januari 1949 bedankten 10 leden, zodat op die datum de vereniging 64 leden telde.

Het 13^e Internationaal

AMSTERDAM

In binnen- en buitenland bestaat grote belangstelling voor het Internationaal Congres. In alle buitenlandse tijdschriften verschijnen er artikelen over. In vele landen zijn geleerden en vakmensen bezig, zich voor te bereiden voor de reis naar Amsterdam. De congresweek nadert!

Hoe staat het met de deelname? Uit welke landen komen de deelnemers? Welke sprekers krijgen we te horen? Over welke onderwerpen zullen ze spreken?

Om onze leden en onze vele buitenlandse vrienden iets naders te kunnen mededelen, hebben we een kijkje genomen achter de schermen van de congres-organisatie.

De heren van Blommestein en de Roever en hun medewerkers hebben het druk! Ze ontvangen brieven in vele talen en uit alle landen ter wereld. Brieven met aanmeldingsformulieren. Brieven met ingevulde vragenlijsten. Maar ook brieven over passen en visa, over deviezen, over logeergelegenheid, over de op te richten wereldbijenhoudersfederatie „Apimondia". En natuurlijk brieven over allerlei bijenteelt-aangelegenheden: over bijenziekten, over bespuitingsschade, over de plaats die de bijenteelt in de landbouw moet innemen, over koninginnetsteelt, over nectariën, over pollenanalyse en nog veel meer.

Bij het doorbladeren van al die brieven was het eerste wat ons opviel de hartelijke toon, waarin ze gesteld zijn en de waardering voor de enorme hoeveelheid werk, dat verricht wordt en de wijze waarop dat wordt verricht. In een brief, waarvan we de naam van de afzender met geen mogelijkheid zouden kunnen uitspreken bijvoorbeeld, luidt het als volgt: „Voor de toezending van uw waardevolle gegevens danken wij u zeer. Ze houden voor ons een aansporing in tot verdere arbeid aan de verbetering van de bijenteelt in ons land. Bij de door u ondernomen zware arbeid voor de organisatie van het congres vergezellen u onze beste wensen. Wij achten het uitermate belangrijk, dat wij internationaal de resultaten van onze wetenschappelijke arbeid zullen kunnen uitwisselen".

Uit de volgende landen hebben zich reeds deelnemers opgegeven: Algerië, Australië, België, Canada, Denemarken, Duitsland, Engeland, Finland, Frankrijk, India, Italië, Luxemburg, Oostenrijk, Polen, Schotland, Spanje, Ver. Staten, Zweden en Zwitserland.

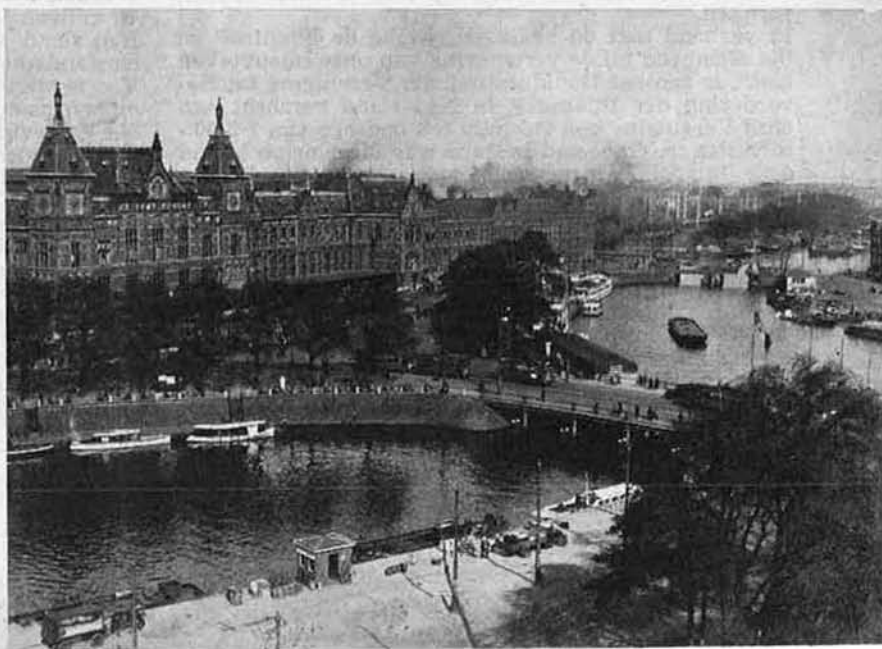
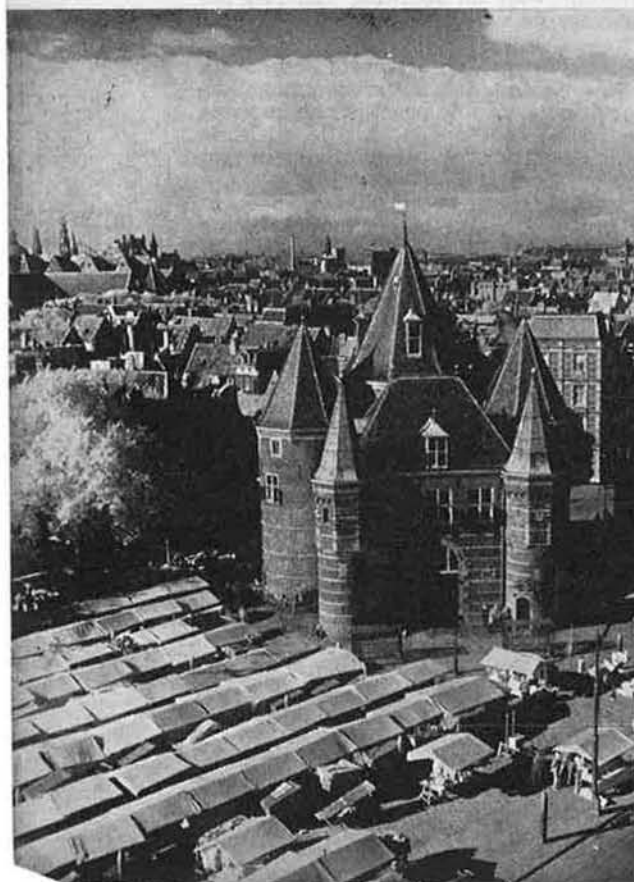
Het is treffend, dat zelfs landen, die aan de andere zijde van de aardbol liggen, niet volstaan met één afgevaardigde, doch meerdere deelnemers zenden. Uit India b.v. zagen we een bericht, dat de onder presidium van de Hon'ble Shri N. A. Sherwani staande All-India Beekeepers Association

Centraal Station

Boven: Grachtimpresie.

Onder: Waag.

Congres voor Bijenteelt

22-27 Augustus

De
Congresweek
nadert

minstens vijf vertegenwoordigers naar het Congres wil zenden. Er zijn echter ook landen, die 20 of 30 deelnemers opgeven. En nog zijn niet alle aanmeldingen binnengekomen!

Dit resultaat is voor een belangrijk deel daaraan te danken, dat door bemiddeling van het Ministerie van Buitenlandse Zaken zelfs de meest afgelegen landen konden worden bereikt. Daarbij waren er, waarin de bijenteelt nog zo primitief is, dat de imkers nog niet georganiseerd zijn. Zo

zagen wij een bericht van Harer Majesteits Gezant te Bangkok, dat hij het niet uitvoerbaar acht onze circulaire ter kennis te brengen van de honingvaarders in Siam, aangezien daar te lande slechts honing verzameld wordt door analfabete oerwoudbewoners.

Het viel ons op, dat de officiële vertegenwoordigers van onze regering de circulaire zeer intensief hebben verspreid. De Nederlandse Ambassade te Washington bijvoorbeeld vroeg niet minder dan 25 exemplaren extra aan!

Op het ogenblik waarop we dit schrijven staat nog niet geheel vast, welke sprekers op het congres het woord zullen voeren en welke onderwerpen ze zullen behandelen. We zullen daarop dus niet vooruitlopen. Wat we er van gezien hebben echter heeft onze verwachtingen hoog gespannen. Amsterdam weerspiegelt over enkele weken de huidige stand der bijenteelt en der bijenteeltwetenschap over heel onze aarde. Doch Amsterdam wordt geen congres van ernstige mannen met strakke gezichten alleen! Onze voorzitter zal er wel voor zorgen, dat de veel-talige menigte dikwijls het gelaat tot een glimlach plooit en dat de sfeer van collegialiteit en internationale kameraadschap gekweekt wordt, die juist voor de imkers zo kenmerkend is.

En de deelname uit Nederland zelf?

Men schijnt wat geschrokken te zijn van de prijs, doch heus, daar is weinig aan te veranderen, want de werkelijke kosten, die voor de deelnemers gemaakt moeten worden, liggen nog hoger. Maar die kosten worden vóór alles veroorzaakt door de excursies, gezamenlijke maaltijden enz. en het ligt voor de hand, dat een louter bijwonen van de voordrachten (althans voor zover de beschikbare plaatsruimte dat zal toelaten) voor de leden van onze Vereniging zelfs gratis geboden zal worden. Maar dan ook voor zover er werkelijk plaats is en men dient zich hiervoor dus tijdig in verbinding te stellen met de heer van Blommestein, Minervalaan 8 te Amsterdam.

G.

Rokin

Boven: Jordaanhoekje (Bloemgracht).

Onder: Leidse Gracht.

Een hoekje van het Koninginneteeltstation te Baton Rouge.
Foto: Dr. J. de Wilde.

Een Kijkje in het proefstation voor koninginneteelt te Baton Rouge

(Louisiana, U.S.A.)

HET mag een voorrecht worden genoemd, wanneer men als eerste Europese onderzoeker de gelegenheid heeft, enkele weken het werk te volgen van Mackensen, een van de leidende Amerikaanse specialisten op het gebied van de bijenveredeling, die de techniek van de kunstmatige Inseminatie bruikbaar heeft gemaakt voor toepassing in de praktijk. Na een zeer vruchtbare werkperiode aan zijn laboratorium en verblijf in zijn gastvrij huis ben ik mij van dit voorrecht ten volle bewust.

Mackensen is precies wat men van een Amerikaan niet zou verwachten: zwijgzaam, uiterst bedachtzaam in zijn opmerkingen, werkend zonder enig uiterlijk vertoon, in voortdurende toegewijde arbeid en met uiterst sobere hulpmiddelen. Deze man draait op zijn eigen draaibank zijn inseminatiespuitjes en plastic canules, voert alle inseminaties in zijn omvangrijk teeltstation persoonlijk uit en controleert zelf alle resultaten. Hij heeft in samenwerking met zijn vroegere medewerker Roberts teeltschema's uitgewerkt, die in verschillende staten van de U.S.A. worden gevolgd, volgt op de voet de nieuwste gegevens op het gebied van de erfelijkheidsleer bij de Vliesvleugelige insecten en gaat experimenteel na, wat hiervan geldig is voor de honingbij. Het behoeft geen betoog, dat van zulk een man het een en ander valt te leren.

Het Bijenteeltproefstation voor de Zuidelijke Staten te Baton Rouge staat onder leiding van Dr. W. Whitcomb, die zich bezig houdt met de bijenteelt in het algemeen. Er werken twee onderzoekers: Dr. Oertel (specialiteit Honingdracht en Bijenweide) en Dr. Mackensen (Bijenveredeling).

De bijentuin te Baton Rouge maakt een sobere indruk, maar is bij nadere beschouwing zeer efficiënt ingericht. Vergeefs zal men hier zoeken naar „air-conditioned” laboratoriumruimten; observatiekasten en ingewikkelde apparaten. Rijen witte bevruchtungskastjes (beter Koninginne-bewaarkastjes) en hoge reservevolken (zie foto's) vullen de tuin en in het midden vindt men twee eenvoudige houten huisjes met ramen van vliegengaas: één voor de inseminatie en één voor het overlarven.

Geen enkele koningin wordt in deze bijenstand meer langs natuurlijke weg bevrucht. Alle kernvolkjes (nuclei) zijn voorzien van koninginnersooster voor het vliegpat. Hier vliegen dan ook geen

darren rond; ze worden geproduceerd in enkele hoge kastvolken en door een speciaal geconstrueerd vliegpat van de werkbijen gescheiden.

Men brengt het hier al tot maximaal 40 inseminaties per dag per persoon; 30 is een zeer normaal aantal. Hierbij moet men het warme, vochtige klimaat in aanmerking nemen, dat remmend werkt op de menselijke activiteit. In de afgelopen week was de temperatuur overdag 85—90° F.; de nachten zijn slechts 5—10° koeler. De lucht is met waterdamp verzadigd, zodat bij de geringste temperatuurdaling het glas van mijn polshorloge beslaat. Zelfs transpireren is bij dit weer moeilijk.

In de bijentuin te Baton Rouge worden drie bijensoorten: Kaukasiërs, Italianen en Krainers en „Cordova Bees” (een zuiver gele mutatie van de Italiaanse bij) al sedert vele jaren volkomen soortecht op een uiterst klein oppervlak naast elkaar voortgekweekt; zonder K. I. ware dit onmogelijk. Men maakt van de fraaie kleurverschillen tussen de soorten gebruik in verschillende ingenieuze proeven, waarover later meer.

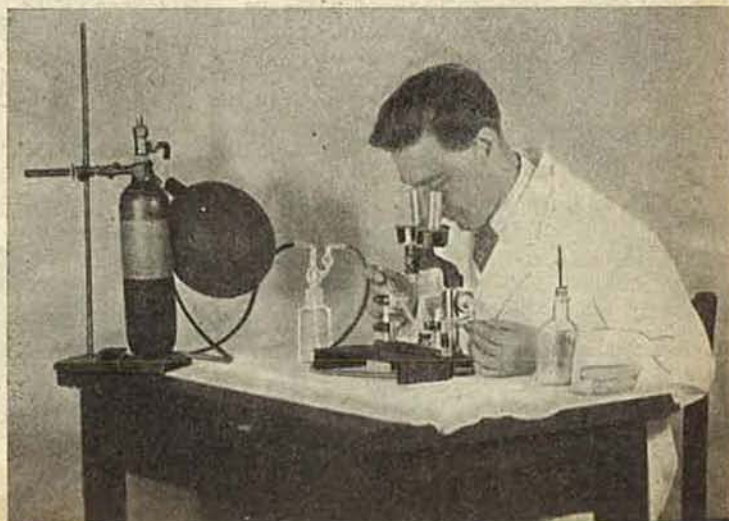
Ik vermeldde zoeven de warme, drukkende atmosfeer die hier heerst. Op ons heeft deze een vertragende invloed. Wij zijn „slow-going people” die elke onnodige spierbeweging vermijden.

De bijen daarentegen floreren hier opperbest. Stelt U zich eens voor, dat U in drieraams koninginnevolkjes geregeld ramen moest leegslingeren om ruimte te maken voor broed. Hier doet men dit geregeld. De Italiaantjes, Krainers en Kaukasiers zijn dan ook bijzonder handelbaar. Ze hebben wel wat anders te doen dan ruzie te zoeken met leergierige, transpirerende bezoekers. Zwermen geschiedt hier bij uitzondering en nooit wordt meer dan één zwerm geproduceerd. Het bijenseizoen duurt hier van Februari tot December. Bij normale verzorging liggen oogsten van gemiddeld honderd pond honing

Dr. de Wilde was zo vriendelijk ons reeds tijdens zijn reis over zijn bevindingen te schrijven. Zijn volgende relsbrief zien we met belangstelling tegemoet.

12 April 1949. Dr. de Wilde voert zijn eerste K. I. uit.

Foto: Physiol. Lab. Amsterdam.

per volk binnen ieders bereik (dat desondanks het gemiddelde in Louisiana de 25 pond niet overschrijdt is alleen aan die imkers te wijten, die menen dat ze nu wel alles aan Moeder Natuur kunnen overlaten).

Ik hoop U van Madison-Wisconsin uit iets te berichten over de resultaten van de K. I., de opinies over de mogelijkheden en ook de moeilijkheden. Voor het ogenblik moet ik volstaan met de algemene indruk die Baton Rouge mij geeft: een ideaal bijenklimaat, een toegewijde, bekwame onderzoeker, een uiterst gastvrije ontvangst; alles tezamen dus: een veelbelovend begin.

Baton Rouge, 17 Juni 1949. Dr. J. DE WILDE.

(Physiologisch Laboratorium Amsterdam).

Twee belangrijke huisjes in Mackensen's bijentuin: Links de „one-seater", waar het overlarven plaats heeft, rechts de „two-seater", voor de K. I.

Foto: Dr. J. de Wilde.

DE BIJENTEELT KAN BÉTER UITGEBUIT WORDEN

DE laatste tijd horen we nogal eens sombere geluiden over de toekomst van de bijenteelt.

Er heerst een soort moedeloosheid en men meent, vaak ten onrechte, dat zo zoetjes aan deze teelt uitsluitend liefhebberij zal worden en dan nog alleen een liefhebberij voor kapitaalkrachtigen.

Ontegengesteld staan moeilijke tijden voor de deur. Misschien zullen we onze accijnsvrijdom moeten missen, de honing daalt schielijk in prijs en de bijenvolken zullen deze dans evenmin kunnen ontspringen. Daarbij komt nog, dat hoe langer hoe meer het drachtgebied gaat slinken en het is dus te begrijpen, dat wankelmoedigen al spoedig een alarmtoon aanslaan.

Bekijken we de bijenteelt eens uit een andere gezichtshoek, dan zien we, dat de bijen niet genoeg worden uitgebuit en men meer geld aan de bijen besteedt, dan strikt noodzakelijk is. Dat geldt niet slechts voor de „imker in de hof", maar ook voor hen, die er een aardig partijtje volken op na houden.

Meer dan vroeger ben ik nogal eens in de gelegenheid om boomgaarden en zaadvelden te bezichtigen en het valt me op, dat er zo heel weinig zaadvelden en boomgaarden zijn waar bijenvolken staan, zodat niet alleen duizenden kilo's honing verloren gaan, doch ook nog suiker moet worden gevoerd om de bijen in het leven te houden. Bovendien missen we ook de vergoeding, welke gegeven wordt voor het plaatsen van onze volken in de boomgaarden. Ik geloof niet ver mis te zijn als ik veronderstel, dat we op deze wijze per volk in het voorjaar ongeveer f 15.— derven. We rekenen dan de verkoopprijs van honing op f 1.— per pond, welk bedrag zeker aan de veilige kant is.

Buiten beschouwing laten we dan nog het feit, dat volken, welke in boomgaarden of bij koolzaadvelden staan, zich beter ontwikkelen dan volken, die met suiker op peil moeten worden gehouden.

Zo ongeveer half Mei kan een volk ons dus een voordeel opleveren van plm. f 15.— en dan moeten we eigenlijk nog pas beginnen.

Zijn we de zwermmoeilijkheden te boven, dan kunnen we profiteren van de diverse zomerdrachten en het moet al een heel slechte zomer zijn, als we geen 10 pond honing per volk oogsten. Volgens

de hierboven genoemde prijsnotering zou deze honing per pond eveneens f 1.— kunnen opbrengen, maar dat wordt dan per volk geen f 10.—, want voor de reis naar de zomerdrachtbronnen zullen we moeten betalen, stel f 2.— per volk. Half Juli heeft een volk dan opgebracht, of liever gezegd een voordeel opgeleverd, van plm. f 23.—.

Op de najaarsgewassen moeten we niet teveel rekenen, deze leveren vaak een verlies op. Geheel te verwaarlozen behoeven we deze dracht echter niet, doch om niet de schijn aan te nemen de zaak te rooskleurig voor te stellen, rekenen we voor het najaar een verlies van f 3.— per volk. Er blijft dus een voordeel van f 20.— per volk.

Men begripe me goed, dit voordeel is geen zuivere winst, doch de imker, die met zijn bijenvolken de drachtbronnen opzoekt, is per volk f 20.— vóór bij een imker die dit niet doet. Bij zijn bijen behoeft dus niets bij, en zelfs zal hij zich de luxe kunnen permitteren iets voor zijn bedrijf aan te schaffen, waaraan de niet-reizende imker niet behoeft te denken.

Misschien zal men mij toevoegen, dat het reizen met de bijen risico's meebrengt en ik zal de laatste zijn dit tegen te spreken, maar daar staat tegenover, dat de bijen, welke bij huis blijven staan, minstens evenveel risico opleveren.

Er is nog iets, waar de aandacht op moet worden gevestigd en dat is de verbetering van onze bijen. Men denkt daar wel erg verschillend over, maar een feit is het, dat zij, die werken aan de verbetering van hun bijen, daarmee tevens meer zorg aan hun volken besteden en al zou de verbetering van ons bijenras niets méér opleveren dan een betere verzorging van de bijen, dan is dat al een winst van onschatbare waarde.

Ik hoop, dat de strekking van dit artikel begrepen wordt, ook al zou men mij op de daarin genoemde cijfers kunnen aanvallen. De honing ligt veelal voor het grijpen, maar de imkers zuchten wel dikwijls over een slecht jaar; ze vergeten daarbij, dat ze niets hebben gedaan en bijna alles hebben nagelaten om ook in een slecht jaar hun liefhebberij nog lonend te maken.

JOH. A. JOUSTRA.

Amersfoort.

UIT DE JAAGKIEPS

Wat weet gij van uw honing?

De laatste jaren heb ik alleen klaverhoning gewonnen. Verleden jaar, bij het in gebruik nemen van een nieuwe pot, viel de afwijkende smaak op, terwijl ook de kleur donkerder was dan gewoonlijk. De smaak deed even aan heidehoning denken.

Deze honing was gewonnen in 1947 in het begin van de klaverdracht. Toen viel bij het slingeren van de eerste kast op, dat de kleur donkerder was dan die der andere kasten. Door een toeval bleef deze honing afzonderlijk. Nieuwsgierig geworden naar de oorzaak van deze afwijking, zond ik een monster naar het Bijeninstituut te Liebefeld (Zwitserland). Het antwoord luidde:

Uw honingmonster uit Friesland is zeer interessant. Werkelijk komt de kleur noch de smaak overeen met die van witte klaver.

De stuifmeel-analyse gaf het volgende resultaat:

witte klaver	92%
ahorn (esdoorn)	2%
wilg (Salix)	2%
Cruciferen	2%
Caryophyllaceën (muur-achtigen)	1%
onbekende korrels	1%

Bovendien heeft het monster zeer veel zwamsporen van Ustilagineën (brandzwammen) die zeer waarschijnlijk uit besmette bloemen van de muur-achtigen komen. In Zwitserland komen dergelijke brandsporen meermalen zeer veelvuldig voor in berghoning, als de bijen besmette bloemen van *Melandrium* (Koekoeksbloem) bevliegen. Ook *Scabiosa*-soorten worden dikwijls door brand aangetast. De zwam tast slechts de meeldraden aan, in welker helmknoppen zich dan slechts brandsporen in plaats van stuifmeel ontwikkelen. Bij proeven, die voor enige jaren genomen werden, bleek dat de besmette bloemen ijverig door

de bijen bevlagen werden en rijkelijk nectar afscheiden. Deze bevat echter geen stuifmeelkorrels maar brandsporen.

Is het mogelijk, vraagt Dr. Maurizio, dat de scherpe smaak van dergelijke nectar komt? De stuifmeel-analyse geeft in ieder geval geen andere aanknopingspunten, want de geringe hoeveelheid van wilgen-, ahorn- en cruciferennectar zullen wel niet voor de gele kleur en eigenaardige smaak verantwoordelijk zijn?

Ik ben benieuwd uw mening over deze analyse te vernemen. Waren er in de omgeving vele muur-achtigen aanwezig? Zij worden alle door brandzwammen aangetast.

Een collega-imker vertelde mij, dat er inderdaad tamelijk veel koekoeksbloemen in deze omgeving gevonden worden.

Ik vroeg verder het oordeel van een deskundige in eigen land. Deze deelde mij mede, dat het monster 1947 hoofdzakelijk stuifmeel van witte klaver en van een *Silene*-soort (ook muur-achtigen) bevatte, 't lichte monster 1948 hoofdzakelijk stuifmeel van witte klaver.

Men vond de eerste honing echter niet scherp of bitter smaken.

Hebben andere imkers ook wel eens ervaringen met deze afwijking opgedaan? Gaarne zou ik dat willen weten.¹⁾

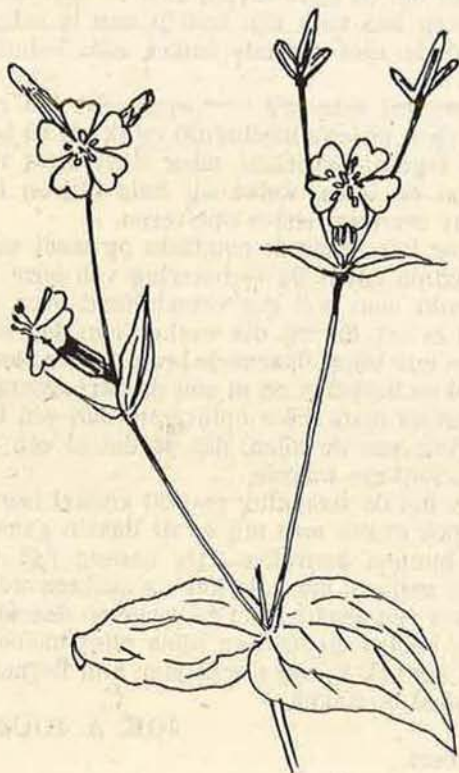
In *Gleanings 1948/12* schrijft Prof. R. L. Parker over de geur en kleur van de voornaamste klaver-soorten van de Mississippi-vallei. Hij zegt dat als algemene regel elke plantensoort de bron is van een honing met een bepaalde smaak en een zekere kleur.

Het weer heeft tijdens de bloei invloed op de kracht van de geur en op de kleur. Wanneer door het weer geen snelle afscheiding van nectar plaats vindt, zal de honing, van welke bron ook, gewoonlijk donkerder van kleur zijn en een meer uitgesproken geur hebben, terwijl bij weersomstandigheden, die snelle afscheiding bevorderen, de honing lichter van kleur en zachter van smaak zal zijn. Als iemand vertrouwd raakt met de verschillende geuren van honing, zal hij zeker onderscheid maken bij het kiezen van dit „vloeibaar zoet“.

Op de tentoonstelling te Assen werd mijn aandacht getrokken door het exemplaar van het eerste boek over bijen, dat in ons land werd uitgegeven, namelijk het boekje van Theodorus Clutius (Dirck Kluyt). In dit werkje zat een titelplaat, waarvan ik door de welwillendheid van de eigenaar hierbij een afdruk kan voegen. Het exemplaar, dat onze bibliotheek bezit, heeft deze plaat niet. Het boekje, dat in 1627 werd uitgegeven, is licht beschadigd, zodat de korf met vliegende bijen bovenaan niet goed meer uitkomt. Naast de titel staat, een imker met zijn vrouw, de laatste heeft waarschijnlijk een zeef onder haar arm. Onderaan wordt de honing en de was verwerkt: de inhoud der korven met bijen, broed enz. wordt in tonnen gestoten, was gesmolten, koek gebakken.

Gewone Koekoeksbloem.

Dagkoekoeksbloem (fig. uit Heimans, Heinsius en Thijssse: Flora van Nederland, uitg. W. Versluys).

Prof. Armbruster maakt melding van drie uitgaven van genoemd boekwerk, (waarvan de schrijver als de vader van de Nederlandse bijenteelt kan worden beschouwd) en wel die van 1597 bij van Dorp te Leyden, getiteld: „Van den Beyen". Verder een uitgave te Antwerpen in 1618 en in 1627 te Enkhuizen. Het te Assen aanwezige boekje was in hetzelfde jaar te Amsterdam uitgegeven met de titel: „Van de Byen". Het te Wageningen zijnde werkje is weer te Antwerpen uitgegeven, heeft geen jaartal en de volgende (volledige) titel:

„Van de BIEN

Haeren wonderlycken oorspronck, natuer, eygenschap, krachtige ongehoorde ende selsaeme Wercken. Waer in bemerckt worden haere wonderlycke Politien, ende eerlycke Regeringen, die zy met haeren Coninck, ende onder malkanderen onderhouden. Vervat in dry Boecken. Seer genuchtelyck en playsant om te lesen. Gestelt in forme van een Samensprake door Theodorum Clutium".

De schrijver geeft blijk dat hij, voor zijn tijd, zeer veel kennis van het leven der bijen heeft, maar ook dat hij veel liefde hiervoor had. Een enkele aanhaling wil ik zo nu en dan eens opnemen, hier is er één uit het begin van het boek:

„Werden by ons alhier geheten Bien/en met recht mogen se wel Bien heeten/omdat men die in 't swermen by een vergadert/en omdat een Bie alleen synde/niet en kan bestaen of leven/aengesien zy nootsake-lyck by malkanderen moeten wesen om malkaer te verwerpen/helpen/voeden/broeden/ &c.

Het volgende stukje is uit het weekblad „De Uitkijk", dat het overgenomen heeft uit het Zuid-Afrikaanse dagblad „Die Burger".

Terwijl mnr. Henry de Haast, van Adendorp, bezig was om 'n swerm bye te vang, het die bye skielik bij sy broek ingetrek. Daar was g'n ander genade nie, mnr. De Haast moes met haas uit sy broek klim. Asof hy gestuur was, het mnr. Calis, skielik op die toneel verskyn. Toe mnr. Calis sien dat mnr. De Haast kaal is, het hy 'n ander broek gaan haal. Die bye was toe veilig in die ander broek en die eienaar trots op sy vangs.

In het British Beejournal van 1949 14/IV staat ook nieuws uit Zuid-Afrika. Een Mr. Macrae heeft aan de uitgever van dit blad een nummer van een tijdschrift uit zijn land gezonden, waaruit blijkt, dat een ingenieur een machine heeft gemaakt om „kunst-honing-raten" te maken (we zitten weer met onze „kunst-raat"; hier is sprake van uitgewerkte raten).

Deze ingenieur, Mr. C. Gadd-Clarton, zou het gelukt zijn een machine te construeren om de kunstraten in massa te fabriceren. In een interview had de uitvinder medegedeeld, dat hij uit alle hoeken der wereld vragen om inlichtingen had ontvangen, maar ook vele bestellingen. Hij heeft hieraan echter niet kunnen voldoen, daar hij het afgelopen jaar te bezet is geweest om alle mogelijkheden en behoeften te onderzoeken. Hij verwacht, dat hij iff de toekomst 25.000.000 raten zal moeten leveren. Hij komt tot dit cijfer naar de volgende (geschatte) vraag: V.S. 10.000.000, Canada 2.500.000, Argentinië 6.000.000, Engeland 500.000, HOLLAND 1.000.000. Hieronder zijn andere honing-producerende landen nog niet begrepen. Eén G. C. Machine kan 8.400 raten per dag maken. De afzender van het tijdschrift schrijft aan genoemde redactie, dat hij bang is dat de grootste moeilijkheid zal zijn om de raten goedkoop genoeg te kunnen leveren.

(Als we het aantal kastvolken in ons land, volgens het artikel van de heer Mommers, in het M. S. van Februari, op 100.000 stellen, zouden voor elke kast

tien raten besteld zijn. Ik kan dit niet geloven; waar zouden we de deviezen hiervoor vandaan moeten halen? Het gehele geval zal wel een beetje fantasie zijn).

De Carnika Züchtering van 1949/3 neemt uit het tijdschrift „Biene und Bäume" het volgende bericht over, dat geen anecdote is en aantoon, dat ook bijen-koninkinnen plotseling staatsgevaarlijk kunnen zijn:

„De tijden zijn voorbij, dat men zich in Italië over één of andere zaak koninklijk kan verheugen. Dat blijkt uit de volgende mededeling, waarover men zich slechts republikeins kan vermaken. Het ambtelijk bulletin van de Italiaanse bijenhouders maakt het besluit der inkers bekend, dat bij de omwisseling van het koninkrijk in een republiek de naam bijen-koninkin vervangen moet worden door moeder-bij. Een nieuwe zuiveringsgolf bespoelt aldus de Italiaanse laars en er zullen vreemde en onverwachte sporen achterblijven. Jékavé.

1) Gaarne deel ik mijn bevindingen mee. De bloemen in de omgeving van de woonplaats van Jékavé zijn de gewone koekoeksbloemen (*Coronaria Flos-cuculi* = *Lychnis Flos-Cuculi*). De kroonblaadjes hebben minstens 4 slippen. Bij deze plant heb ik een aantasting door brandzwammen nimmer opgemerkt, doch bij nauwkeurig onderzoek zal ze waarschijnlijk wel gevonden worden. Ze komt bij tal van planten uit genoemde groep voor.

In bossen en tussen struikgewas op hogere gronden komt o.a. vrij algemeen voor de dagkoekoeksbloem (*Melandrium rubrum*). De kroonblaadjes met één insnijding. Bij deze plant heb ik dikwijls door brandzwammen aangetaste exemplaren gevonden. Soms haast evenveel wel als niet aangetaste. Waarschijnlijk heet de betreffende brandzwam *Ustilago violacea*. Invloed op kleur en smaak van honing heb ik nimmer opgemerkt. G.

Vragenrubriek

(Vragen en antwoorden te zenden aan de heer G. J. Lankkamp te Bathmen)

Vraag 72: a. Moet honing donker of licht staan? b. Moet honing vochtig of droog staan? c. Moet honing koel of warm staan? d. Moet honing wel of niet direct afgesloten worden? e. Moet honing bij voorkeur in kelder, overloop, gang, kamer of op zolder staan? f. Moet honing bij voorkeur in zinken emmer, aardewerk-pot of Keulse pot bewaard worden? g. Hoe lang en hoe dikwijls moet honing omgeroerd worden? h. Wanneer mag honing daarna in potjes luchtdicht afgesloten worden? j. Hoe wordt zuur worden van honing voorkomen? k. Door de 9-weekse drijfvoedermethode wordt volgens mij geweldig zwermplust opgewekt. Hoe dat te vermijden?

G. J. K. te M.

Vraag 73: Suiker oplossen in koud water gaat bij mijn collega-imkers

ter plaatse heel goed. Gebruik ik water uit de pomp en laat ik de suiker er een nacht in staan, dan lost ze niet op. Kan dit water te hard zijn of een te hoog zoutgehalte hebben? En is dit schadelijk voor de bijen? Kook ik dit water en doe er ste zwerm van de korf gaat?

M. te L.

Vraag 75: Op blz. 153 van het boek van de Roever wordt geschre-

W. van N. te E.

Vraag 75: Op blz. 153 van het boek van de Roever wordt geschre-

ven, dat als zwermverhinderingsmiddel het omdraaien van de korf wordt toegepast, doch dat het wel vaak, maar niet altijd opgaat. Als het wel opgaat, wat is dan de aanleiding tot het afbijten van de doppen?

W. W. te V.

Vraag 76: Mei-Juni staan mijn volken op 2 broedkamers plus één honingkamer. Drie weken voor de hei neem ik de honingkamer weg en leg een moerrooster tussen de beide broedkamers. Hiertoe rook ik de bijen zoveel mogelijk naar beneden en sla de rest af, zonder de moer te zoeken. Onder zet ik aan beide kanten een honing- en een stuifmeelraam en 6 ramen met zoveel mogelijk uitlopend of gesloten broed. Een week later blijken vaak moerdoppen aangezet te zijn. Hoe is dit te voorkomen? Drie weken later vervang ik de bovenste kamer door een lege honingkamer en sla de ramen der eerste af. Op de hei bleken reeds enige malen volken moerloos te zijn. Hoe te voorkomen. C. B. te A.

Afdelingsberichten

Bilthoven en Omstreken

De 2de openluchtbijeenkomst op Zaterdag 11 Juni was druk bezocht. Wigersma van de Koershof demonstreerde het afjagen van een korfvolk, waarbij het jaagvat schuin boven de omgekeerde korf wordt bevestigd.

Het experiment lukte, ondanks 't minder gunstige weer, volkomen. Het voordeel is, dat men de bijen naar boven ziet lopen en onmiddellijk ziet of het gehele volk uit de korf is.

Een bevruchtungskastje werd daarna van een lepel bijen voorzien. Een dop aangelijmd en er in gehangen. Het volkje verdween daarna voor 24 uur in de kelder.

Verschillende methoden om moeren te kweken werden besproken.

De heer Tolk, voorzitter afd. Hilversum, demonstreerde een door hem zelf vervaardigde broedstoof. Met behulp van dit apparaat, lukte het hem gedurende het seizoen, steeds 20 à 24 moeren voor de leden in voorraad te hebben. Na het uitlopen van de doppen blijven de jonge moeren ongeveer elf dagen in leven, mits voorzien van water en voedsel.

Derde openluchtbijeenkomst Zaterdag 16 Juli des namiddags 3 uur, bijens'and Vinkenborg, de Genestetlaan 33, Bilthoven.

Leider: Imker G. J. Meyer, uit Babberich.

Onderwerp: Het winnen van heideraathoning.

Ieder imker hartelijk welkom.

Nijmegen

Een aantal „jonge” imkers van de Afdeling Nijmegen heeft in het afgelopen seizoen genoten van de theoretische en praktische lessen van een cursus bijenteelt welke stond onder de zeer deskundige

leiding van de Heer J. I. van Cruyningen.

De bekende gezellige sfeer, welke er heerst wanneer er enige bijenliefhebbers bij elkaar zijn, was zeer zeker op deze cursus ook aanwezig.

Op 2 Juni 11, werd in tegenwoordigheid van de assistent van het Rijksbijenteeltconsulentschap, de Heer H. van Gool, en het Afdelingsbestuur de eindles gehouden.

Het resultaat was, dat een 12-tal cursisten het typografisch fraai uitgevoerde diploma in ontvangst mochten nemen.

Aan de einde van de les legde de Heer van Gool er nog eens de nadruk op, dat het er niet zo zeer op aankomt met welk systeem van kast er geïmkerd wordt, maar wel dat de imker de verschijnselen in zijn volken zo leert beoordelen, dat hij op tijd en op de juiste wijze ingrijpt.

De Heer W. van der Horst, voorzitter van de Afd. Nijmegen, wakte tenslotte de nieuw gediplomeerde imkers op om goede leden van de Afdeling te blijven en dit te tonen door trouw vergaderingen en andere bijeenkomsten bij te wonen.

Enschede

Woensdag 8 Juni 1949 vierde onze afdeling haar 40-jarig bestaan. Ze hield daartoe een feestvergadering, waar mede aanwezig waren de heren Groenveld en Seunings, vertegenwoordigende het Hoofdbestuur, afgevaardigden van omliggende plaatsen en de Kring Twente; ons lid en hoofdbestuurslid de heer A. te Winkel was wegens ziekte verhinderd. In zijn openingswoord herdacht de voorzitter de 14 leden, die de vereniging hadden opgericht, doch waarvan helaas niemand meer in leven is. Thans telt de afdeling 225 leden met 1000 bijenvolken. Met trots gewaagde hij van de totstand-

koming van een bijenpark, waar leden, die hun bijen niet bij huis kunnen hebben, hun kasten en korven kunnen plaatsen.

Vervolgens werd de heer Gorter, die 25 jaar bestuurslid en 10 jaar

G. GORTER
oud-voorzitter

W. ASSINK
secretaris

De nieuwe voorzitter de heer
DENNEBOOM

voorzitter was, doch thans wegens gevorderde leeftijd heeft gemeend te moeten bedanken als voorzitter, gehuldigd. Namens het hoofdbestuur werd hem een legpenning aangeboden, en door de afdeling een vulpen met vulpotlood voor de vele belangeloze diensten, de vereniging bewezen.

Het verdere van de avond werd gevuld met het optreden van enige humoristen, musici en een goochelaarster.

Op 3 Juni j.l. kwam onze afd. in vergadering bijeen. De depôt-houder A. N. Witjes bracht verslag uit over 1948.

De voorzitter C. Pater en de 2e secretaris M. v. Bentum werden herkozen. Wegens bedanken van de secretaris G. A. v. 't Hoenderdal, werd als secretaris gekozen de heer J. Westendorp, Dorpsstraat 3, Bunnik. Het bestuur werd uitgebreid met een lid voor Odijk en Werkhoven, de heer M. Mocking te Odijk, 9 vellen kunstraat werden uitgereikt aan hen, die de afgelopen winter

leden of donateurs voor de afdeling aangebracht hadden. De afd. zal weer een collectieve heidereis organiseren; alleen zij die zich tijdig opgeven, met betaling der kosten, kunnen mee. Tevens zal op 12 Juli a.s. per touringcar een excursie gemaakt worden naar de bijenmarkt Veenendaal en het Bijenhuis te Wageningen met verder een bezoek aan Arnhem-Nijmegen, samen met de cursisten der bijenteelt-cursus. Leden, die met hun huisgenoten willen deelnemen, geven zich op aan het secretariaat. Na de pauze sprak de heer Engelen te Soest over de Feeke kasten en demonstreerde de diverse typen.

teelthemel niet meer onbewolkt is.

De externe verhoudingen op het gebied der organisatie hebben zich in het voorbije jaar gunstig ontwikkeld. De Bedrijfsraad is tot stand gekomen, waardoor een begin kon worden gemaakt met de inrichting van een proefbijenstand te Tilburg en een Instituut voor Bijenteelt te Wageningen. Te Amsterdam zal van 22 t.m. 27 Augustus het Internationaal Bijenteeltcongres worden gehouden, aan de voorbereiding waarvan o.a. door de heren van Blommestein, Dr. Minderhoud en de Roever, met de zeer gewaardeerde steun van diverse Ministeries, hard wordt gewerkt. Voorzitter hoopt op grote deelname, ook van de Nederlandse imkers, opdat, naast uitwisseling van de resultaten der wetenschap, ook internationale vriendschapsbanden aangeknoopt en versterkt zullen worden. In dit ruimer verband gezien is het financiële offer, dat onze Vereniging brengt, alleszins verantwoord. De overheid stimuleert de organisatie van het Congres door een toezegging van financiële steun.

Voorzitter spreekt een persoonlijk woord van welkom tot de oudvoorzitter der afd. Barneveld, de

Officiële mededelingen

VERKORTE NOTULEN der Hoofdbestuursvergadering van 17 Juni 1949.

Tot leden van de Commissie voor de honinghandel worden benoemd de heren Rijksbijenteeltconsulenten, de heer G. Meijer te Babberich als voorzitter, de heren Emmens te Naaldwijk, Verschoor te Eefde, Wind te Sneek en de heer Seuninga.

De algemeen secretaris is ambts-halve secretaris der commissie.

De opdracht van de Commissie wordt als volgt vastgesteld:

1. Aan het hoofdbestuur rapport uitbrengen omtrent de kostprijs van Nederlandse bijenhoning. 2. Aan het Hoofdbestuur rapport uitbrengen omtrent middelen en wegen, die kunnen leiden tot verbetering van de honinghandel, inbegrepen honingreclame.

De consequenties van aanvulling der gratis verzekering met dekking der risico's van storm- en waterschade worden onder ogen gezien. Het Hoofdbestuur zal zijn standpunt bepalen, zodra de premie-offerte en het advies daarop van de Commissie afd. Handel binnen zijn.

In de film worden nog enkele kleine wijzigingen aangebracht. Enkele titels zijn nog niet klaar. De vertoning wordt opgedragen aan de algemeen secretaris. Eerst wordt de film vertoond voor de afdelingsbesturen in de groepen en hun vrouwen. Daarna volgt het tournee voor de afdelingen en combinaties van afdelingen. Het tourneeschema wordt door de algemeen secretaris opgesteld en tijdig ter kennis gebracht van de leden van het hoofdbestuur.

Het onderhoud van het Bijenhuis en de bestemming van het gedeelte, dat t.z.t. weer tot onze beschikking zal komen, worden besproken. Verder komt de organisatie van het Internationaal Congres en van de Imkersdag ter sprake. De deelnemers, die zich reeds voor het Congres opgaven, ontvangen spoedig een circulaire met nadere bijzonderheden.

Het Dagelijks Bestuur behandelt

enkele subsidie-aanvragen. Het reglement der Kring Drente wordt goedgekeurd.

Op voorstel van de kring Friesland wordt besloten, nogmaals circulairen aan te maken inzake de aanplant van honinggevede gewassen. Deze zullen voor de afdelingen beschikbaar worden gesteld. De bedoeling is, dat de afdelingen persoonlijk contact opnemen met personen en instanties die daarvoor in aanmerking komen en daarbij een circulaire overhandigen. Verwacht wordt, dat het resultaat belangrijk beter zal zijn dan wanneer de circulaire per post worden verzonden.

Ten slotte worden de notulen der Algemene Vergadering goedgekeurd.

JUBILERENDE AFDELINGEN

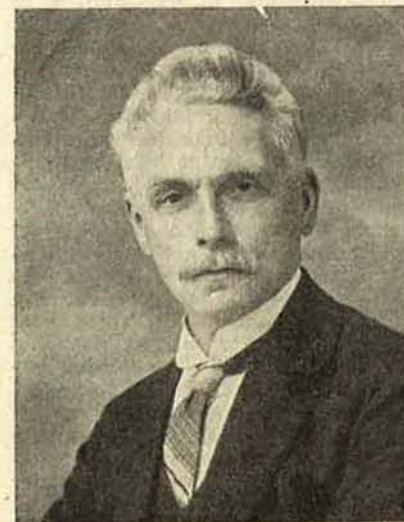
Besturen van jubilerende afdelingen worden vriendelijk verzocht, enige weken vóór de herdenking daarvan kennis te geven aan de groepshoofdbestuurder.

EXAMEN PRACTISCH IMKER

Geslaagd voor het op 16 Juni te Wageningen afgenomen examen voor practisch imker de heren J. van der Heul te Vlaardingen, K. Kenniphaas te Santpoort en F. Weidema te Oenkerk.

NOTULEN ALGEMENE VERGADERING 1949

De afgevaardigden betreden slechts traag de zaal, waarin niet geroookt mag worden. Tegen elf uur opent de voorzitter de vergadering met een hartelijk woord van welkom, in het bijzonder aan de heren Rijksbijenteeltconsulenten, de heer Louwers als vertegenwoordiger van de Noordbrabantse Bond en Dr. A. A. Velthoof, die een voordracht zal houden over K.I. Voorzitter spreekt er zijn voldoening over uit, dat het verlies aan oorlogs-leden gering is; het ledental handhaaft zich op ongeveer 22.000. Het hecht aaneengesloten blijven van de imkers schept een onmisbare voorwaarde om de moeilijkheden te overwinnen, die er rijzen, nu de horizon van de bijen-

heer U. van Loon, die deze afd. ongeveer 25 maal achtereens als afgevaardigde op de A.V. vertegenwoordigde en die dit voorjaar 80 jaar werd. Hij overhandigt deze oudstrijder als aandenken een mooie tabakspijp. De heer van Loon dankt voor het bewijs van waardering.

Voorzitter stelt voor, de heer te Winkel namens de A.V. een spoedig herstel toe te wensen, evenals de heer van de Bend, die wegens ongesteldheid niet aanwezig kan zijn.

Spr. memoreert een reclamefolder van een koekfabriek waarin wordt gezegd dat de fijne honing voor koekfabricage niet te koop is. Hiertegen wordt protest aangetekend.

Voorzitter besluit zijn openingsrede met de wens, dat, als er kritiek mocht zijn, deze open en ronduit naar voren zal worden gebracht.

Hij acht het ongewenst te voldoen aan een verzoek van Borculo om de volgorde der agenda te wijzigen.

Punt 2. De voorgestelde aanvulling van art. 7 en wijziging van art. 14 der statuten worden zonder discussie aangenomen. De voorgestelde wijziging van art. 9 wordt door het H.B. teruggenomen; er zijn stemmen tegen deze wijziging opgegaan en het H.B. acht zijn voorstel niet belangrijk genoeg om het te handhaven als het niet de volle instemming der vergadering heeft.

Punt 3. Westland wijdt een uitvoerige beschouwing aan haar voorstel. **Gorssel** ondersteunt het voorstel namens groep A en dient het volgende amendement in: a. De commissie te doen bestaan uit afgevaardigden van de kringen; b. de commissie op te dragen: 1. wegen te zoeken, teneinde een beter contact met regeringsinstanties te krijgen; 2. in overleg met regering en P.D. een onderzoek in te stellen of het mogelijk is door giftige spuitmiddelen een voor de bijen afschrikwekkend middel te mengen en dit wettelijk voorgeschreven te krijgen; 3. een studie te maken van de afzet van bijenvolken in Engeland; 4. in studie te nemen of aansluiting bij de Stichting voor de Landbouw gewenst is en 5. in studie te nemen of het niet mogelijk is, de buitenlandse honing voor fabrieken te bestemmen en de inlandse voor consumptie. **Aalten** protesteert tegen de combinatie „groep A”. Voorzitter zegt, dat de statuten in de A.V. slechts afgevaardigden van de afdelingen kent. Het amendement is te laat en op vele punten niet aan de orde. In niet alle groepen zijn kringen opgericht. Voorzitter zegt toe, dat op korte termijn door het H.B. een commissie zal worden benoemd, waarin de beste deskundigen uit de leden benoemd zullen worden. Het rapport der Commissie zal in het Maandschrift worden gepubliceerd. Verder betreft het hier een algemeen imkersbelang dat in de Bedrijfsraad wordt behandeld. **Renkum** acht reclame bij een te hoge prijs niet verantwoord. **Amsterdam** wijst op de prijs van Surinaamse honing: f 1.25 per pond. **Leeuwarden**: Er zitten ook in het H.B. geschikte deskundigen. **Hemrik** bepleit reclame voor honing. **Sneek**: Er is geen overproductie van honing, doch onderconsumptie. De waarde van honing is te weinig bekend, b.v. voor sportprestaties. Als de overheid niet steunt, zullen we een protestvergadering moeten houden. Heeft vertrouwen in H.B.

Besloten wordt, dat het H.B. op korte termijn de gevraagde Commissie zal benoemen.

Punt 4. Voorzitter: We willen voor 1 jaar de proef nemen met suikerverstrekking in één keer. Hiertegen rijzen protesten uit de vergadering. **Aalten** ontwikkelt financiële bezwaren. Deze proef zal duizenden vol-

ken het leven kosten. **Eerbeek** onderstreept dit en pleit voor het belang van de kleine imker. Bij zitten en opstaan wordt het voorstel verworpen.

Hierna geeft de voorzitter het woord aan Dr. Velthoven voor zijn voordracht over het actuele vraagstuk der kunstmatige inseminatie der bijenkoningin. De vergadering volgt met aandacht de onderhoudende en populaire voordracht, waaruit blijkt, dat dit onderwerp nog veel studie en ervaring vraagt, voordat praktisch belangrijke resultaten mogen worden verwacht. Voorzitter dankt de spreker voor zijn deskundige voorlichting, waaraan grote behoefte bestond. Hij zegt toe, dat het rapport van Dr. Velthoven in het eerstvolgende Maandschrift zal worden gepubliceerd.

Voorz. deelt nog mede, dat Dr. de Wilde met steun van onze vereniging binnenkort naar Amerika vertrekt en dat ook zijn bevindingen in het Maandschrift zullen worden gepubliceerd.

Na de pauze wordt de behandeling der punten 5a, 8, 9 en 10 gecombineerd. **Borculo** vraagt inlichtingen over verschillende kleine punten. Wil uitvoeriger Commissierapport en uitgebreider notulen in Maandschrift. **Heloo** informeert, of de banken, waar de effecten in open bewaring zijn gegeven, wel solide zijn. Voorz. bevestigt dit.

Verskillende afdelingen vragen inlichtingen omtrent de film, de accountantskosten en het salaris van de vroegere en de pensioenregeling van de tegenwoordige secretaris. De voorzitter geeft een uiteenzetting van de situatie. Wenst geen geheimzinnigheid. Er wordt twijfel uitgesproken omtrent de doelmatigheid van de almanak en gevraagd of het daarvoor uitgetrokken bedrag niet beter kan worden besteed voor honingreclame. **Borculo** wil de post propaganda verhogen tot f 2000.—. Voorzitter: Dan moeten ook de middelen worden aangewezen, waaruit dit moet worden betaald. **Elbergen** vraagt aanvulling van de verzekering met storm- en waterschade. **Bennekom** zou statuten en reglement in de almanak willen opnemen. **Borculo** informeert naar de mogelijkheid van quotumverlaging. **Renkum** wil het quotum verhoogd zien, opdat er meer gedaan kan worden.

Enkele boekhoud-technische vragen worden door de accountant tot tevredenheid der vragers beantwoord. Wat het financiële beleid betreft zet de voorzitter uiteen, dat het H.B. er naar streeft, de uitgaven uit de inkomsten te dekken, doch dat er enkele posten zijn, die gedeeltelijk uit het vermogen worden betaald. Zouden we dat niet doen, dan zouden we juist thans de service voor de leden moeten verminderen, want de leden ontvangen meer dan ze aan quotum betalen. Op een moment, waarop de imker

een schok op economisch gebied moet opvangen, lijkt een vermindering van de service onjuist. Wat de kosten en het resultaat van de film betreft is ook het H.B. teleurgesteld. Er bestaat gegronde hoop, dat de filmkwestie voor het winterseizoen zijn beslag zal krijgen.

Uitbreiding der verzekering zal geld kosten. Het H.B. zal zich hierover nader beraden. De almanak zal worden vervangen door een goedkopere zak-agenda. Als handopsteken geen duidelijke meerderheid geeft wordt gestemd over de post van f 3.500.— voor de zak-agenda. Voor handhaving 288, tegen 213, blanco 9 stemmen. Na beantwoording der verdere vragen worden de punten 5a, 8, 9 en 10 z.h.s. aangenomen.

Punt 5b. Benoemd Albergen en Almelo.

Punt 7. Aangenomen, doch er moet gerookt worden.

Punt 11. Bilthoven had verslag première film in Maandschrift verwacht, geeft critiek op filmcommissie. Vorige redacteur is niet aanwezig om te antwoorden. **Wijhe** meent schade door bespuiting van aardappelen te hebben gehad. Dr. Minderhoud beantwoordt deze vraag. **Beemster** vraagt uit saldo kring 8 bijdrage voor bijenmarkt. Voorzitter: Subsidie-aanvraag indienen. **Utrecht** vraagt naar contract film; geeft het H.B. enige nuttige wenken, waarvoor de voorzitter dank zegt. **Heumen** vraagt of we een amateurs- of een vakvereniging zijn. Signaleert dat er volken worden verhuurd beneden f 7.50. Voorzitter: Niet precies te omlijnen. Zeker niet op een lijn te stellen met b.v. kanarievereniging. **Amersfoort** zou 10 volken als eis voor examen praktisch imker willen verlagen tot b.v. 5. Voorz.: De grens is vrij willekeurig, doch er moet nu eenmaal een grens zijn. **Buiksloot** vraagt beter contact met groepshoofdbestuurder. Voorz.: Stelt U met hem in verbinding. **Leeuwarden** vraagt richtlijnen aan te geven voor bespuiting koolzaad en vraagt naar resultaat waarnemingen N.O.P. Dr. Minderhoud antwoordt, zegt medewerking toe en vraagt juiste toedracht en vooral gebruik bestrijdingsmiddel op te geven. **IJsselstein** informeert of afd. Handel buitenlandse koninginnen in de handel kan brengen. De directeur schudt het hoofd. **Renkum** vraagt of Congres kan worden bijgewoond als auditor. Voorz.: Ja. **Borculo** verzoekt bij Staatsbosbeheer aan te dringen op aanplant honinggevend gewassen. **Bussum**: Is vorig jaar voor 't laatst geschied. **Steenwijk** wil nauwer contact op alle gebied, waarop land- en tuinbouw en bijenteelt elkaar raken. **Deventer** heeft in N.O.P. weinig schade van bespuiting gemerkt. Vond artikel in Maandschrift voorbarig.

Hierna sluiting.

SPEURBIJTJES

TE KOOP: Enkele **prima Volken** op zes ramen. JOUSTRA, J. v. d. Heijdenstraat 35, Amersfoort.

WEGENS OMSTANDIGHEDEN ter overname: **4 prima Kastvolken**, geheel compleet. C. VEENHUYZEN, Diamantstraat 39 hs., Amsterdam-Z.

TE KOOP: **3 Kasten en 2 Korven**, goed bevolkt, moer 1949; **3 lege Kasten**, maat Simplex; **Broed- en Honingkamer** en **4 Koninginnkastjes**. Uiterste prijs f 150.—. W. VOS, Sint Marten 64, Arnhem. Na 18 uur.

TE KOOP: **1 nieuwe Simplexkast**, bevolkt en **2 bevolkte Korven** à f 50.—. H. DE WAAL, Polstraat C 201, Aalburg (N.B.).

DRINGEND: wegens tijdsgebrek te koop aangeboden: Twee z.g.a.n. **dubbelwandige Simplexkasten** met **zware volken**. Bij elk volk 9 kg suiker. Per stuk f 42.—. In één koop f 80.—. C. A. WITTE, Over-schie, Dorpsstraat 171.

TE KOOP: Jonge, nateelt. **Krainermoeren** f 6.—. **Volken op ramen of Korven**. Honing. VAN HATTEM A 771, Sliedrecht.

WIJ WENSEN TE VERKOPEN: **150 goede Korfvolken** tegen lage prijzen. K. H. HARTMAN, Exloo. Dr. Telefoon 30.

TE KOOP: **Partij Bijenkasten** (Simplex-model), volledig met kamers en ramen. GROOT BRUNDE-RINK, D 19, Hoogland (U.).

TE KOOP: **complete Bijenstal**, bestaande uit 2 Korf-en 18 Kastvolken, ± 75 kg Suiker; enige lege Kasten en Korven; Gereedschap, enz. enz., voor de spotprijs van slechts f 200.—. C. A. VAN DRIMMELEN, H 105, Leur (N.-B.).

TE KOOP: **20 prima gezonde Bijenvolken** in kasten. Geheel compleet f 30.— per stuk. VAN DIS-HOECK, N. 's-Gravelandseweg 86, Bussum.

KRAINER-BIJEN: Een beperkt aantal **Krainer nateelt-koninginnen**, direct van orig. Krainer-koninginnen gekweekt en met orig. Krainerdaren gepaard, af te geven. Spoedig bestellen ge-wenst. Prijs op aanvraag. „BIEËNHOF", Soester-berg. Telefoon K3403—369.

De nieuwe Dathepijp

De materiaalpositie is zodanig, dat we thans weer een dathepijp kunnen leveren, die aan de hoogste eisen voldoet. Het mondstuk van zwart bakeliet is soepel bevestigd aan de afneembare knie, die in het geelkoperen blaasroer sluit. De verdere uitvoering is van rood en geel koper. De sluiting is perfect. En het allervoornaamste; de pijp is weer voorzien van een ouderwetse, blank gelakte houten mantel, die de warmte slecht geleidt, zodat de pijp ook na urenlang gebruik niet heet wordt. U kunt er van alles in branden: opgerold golfkarton, turfmoelm, vermolmd hout, tabak enz.

Dathepijp in rood en geel koper met houten mantel f 6.75

UW BIJENHUIS, WAGENINGEN

GIRO 1171 — TEL. 2863

KONINGINNETEELT. Nieuw!! Eckhardt's Cellenpons. Een cellenpons van geheel nieuwe principes voor de kunstm. koninginneteelt. Iedere serieuze kweker moet een Eckhardt's Cellenpons hebben. Prijs f 3.—. „BIEËNHOF", Soesterberg.

TE KOOP: **3 Volken** in 10 raams kast met honing-kamer. In goede staat. BINSBERGEN, Zandpad 150, Puttershoek.

TE KOOP: **4 prima Korfvolken** alsmede **4 Kastvolken** op Simplexramen + **50 pond Honing**. J. R. DE BLÉCOURT, Burg. Brouwersstr. 46, Garnwerd (Gron.).

TE KOOP: ± 30—40 **Korven** met beste oude volken en zwermen. H. MARING, D 174, Zandweer, post Uithuizen.

TE KOOP: wegens vertrek naar buitenland. **6 Goed bevolkte bijenkasten (Buckfast)**; **6 kg Kunstraat**; **4 lege Simplexkasten** en vele imkersbenodigdheden. Geheel en in gedeelten tegen ieder aannemelijk bod. C. VAN BELLEN, Rio Grandelaan 41, Overveen. Tel. K 2500—25236.

TE KOOP: **8 goed bevolkte Korven** ook genegen te ruilen voor lege Simplexkasten. J. WILLEMSSEN, Rich. Wagnerlaan 22, Utrecht.

Wij verlagen de Prijzen

De **kunstraatprijs** bedraagt met ingang van 1 Juli f 5.75 per kg.

De **waspositie** is nog lang niet zodanig, dat wij volop kunnen leveren.

Bestel niet meer, dan U beslist nodig hebt. Wij zullen zoveel mogelijk leden helpen.

UW BIJENHUIS WAGENINGEN

GIRO 1171 — TELEFOON 2863

Raad en daad

in juli wordt de zomerhoning geoogst

Meestal wachten we daarmee, tot minstens 2/3 van de honing verzegeld is. De honing is rijp, als die niet meer uit de cellen spat als we de bijen van het raampje stoten. Eigenlijk is het een slechte gewoonte om de zomerhoning alleen na de dracht te slingeren. Het slingeren van rijpe honing tijdens de dracht heeft twee voordelen. Ten eerste zijn bijen, die veel voorraad hebben, minder ijverig. In de tweede plaats

werkt het afnemen van honing en het geven van lege raten ontzuigend op zwermplannen. Imkers, die geen eigen slinger hebben, zijn hierbij in het nadeel. Het is niet prettig, meermalen leentjebuur te moeten spelen. Bovendien: als „iedereen” slingert, zijn de leensingers dikwijls niet op het juiste moment te krijgen.

ER ZIJN TWEE SOORTEN VAN SLINGERS, DIE GOED ZIJN: goedkope en dure

Voor de kleine imker komt in het algemeen slechts de goedkope slinger in aanmerking. Onze voorraad goedkope slingers is geheel uitgeput; we hebben velen moeten teleurstellen. In verband met materiaal-schaarste is nalevering niet mogelijk. We hebben echter enkele dagen geleden het proefexemplaar van onze nieuwe 2-raams slinger uitgeprobeerd, die we in volgorde der bestellingen zullen afleveren. We kunnen niet garanderen, dat u deze slinger vóór de oogst ontvangt. Wel garanderen we, dat deze slinger, bij normaal gebruik, tientallen jaren meegaat. Als u de slinger thans bestelt, moogt u die franco, doch

ongebruikt, terugzenden, als deze niet volkomen aan de verwachtingen beantwoordt. Voor grotere imkers — en voor kleine imkers, die hun bedrijf model willen hebben — komt onze Standaardslinger in aanmerking. Het buitenwerk is van vertind plaat-ijzer, het onderstel van zeer zwaar metaal. De korf is gemaakt van zwaar vertind ijzergaas, de worm-wielaandrijving is nagenoeg geruisloos. Er is plaats voor 3 broed- of 6 honingramen.

Solide 2 raams slinger, V-snaar-aandrijving f 42.50
De, ook bij zwaar gebruik onverwoestbare
Standaardslinger f 132.50

goed gereedschap is het halve werk

Goed gereedschap behoeft niet altijd duur te zijn. Als u slechts een paar volken heeft, kunt u het met onze ontzegelvork van f 3.— best doen. Het handvat is van grijs gelakt metaal, geheel uit één stuk. De ontzegelvork van f 4.75 is geheel van vooroorlogse kwaliteit. Het houten handvat is blank gelakt. Daaraan is op

uiterst solide wijze de vernikkelde houder met vernikkelde stalen pennen aangebracht. Als u deze vork goed onderhoudt, gaat ze er ook na jarenlang intensief gebruik niet onogelijk uitzien.

Ontzegelvork, grijs gelakt metaal f 3.—
Ontzegelvork, blank gelakt houten handvat f 4.75

uw kostelijk product is een goede behandeling waard

Daarvoor is het nodig een uitstekende zeef te gebruiken. Met kaasdoek kunt u reeds goede resultaten bereiken. Verder hebben wij zwaar vertinde zeven met twee handvatten en uiterst fijne koperen zeefplaat, die taaië honing slechts bij hoge temperatuur

en voortdurend roeren doorlaat. De dunne zomerhoning gaat er uiteraard veel vlugger door.

Kaasdoek, 75 x 75 cm, per stuk f 0.70
Honingzeef, zwaar vertind, fijne koperen
zeefplaat f 5.50

u koopt geen boter in een groezelig papiertje

U zoudt die niet met plezier eten. Zo is het ook met uw honing. Zet die aan het publiek voor in een onberispelijke verpakking. Dat moedigt het honing-eten aan en betaalt zichzelf. Hoewel wij met bijzondere wensen gaarne rekening houden, leveren wij toch vrijwel uitsluitend honingflacons van het reeds geheel ingeburgerde elegante nieuwe model, waarin uw gouden honing helder doorschijnt. Alle flacons worden geleverd met deksel, cartoninlage en, zonder prijsverhoging, bovendien met extra perkamentinlage, zodat uw honing smetteloos op de tafel van de verbruiker komt. De in vakjes verdeelde golfcartonnen verzenddoos is geheel gratis.

Pondsflacon met goudgeel conservengelakt schroefdeksel, met karton- en perkamentinlage, per 100 f 15.—

Halfpondsflacon als boven, doch met blanke schroefdeksel, per 100 f 13.50
Monsterflacons, ½ ons, met conservengelakt schroefdeksel, per 100 f 7.—
5 ponds honingemmertje, binnen en buiten goudgeel conservengelakt, hengel aan draagband, oversluitend deksel, per stuk f 0.60
10 ponds honingemmertje, uitvoering als 5-ponds f 0.80
25 ponds honingemmer, van buiten blank, van binnen goudgeel conservengelakt, aangesoldeerd hengel, oversluitend deksel, binnenkort weer leverbaar f 1.20
50 ponds honingemmer, van buiten blank, van binnen goudgeel conservengelakt, 2 handvatten, bodem versterkt met stevige ijzeren hoepel, oversluitend deksel f 2.—

ten slotte nog een goede raad in eigen belang

Het is niet onze taak te verdienen, doch te dienen. Daartoe streven wij er naar, de kwaliteit van onze artikelen zo hoog mogelijk op te voeren en tegen een

zo laag mogelijke prijs te leveren. Als uw omzet stijgt, dalen onze kosten, en daardoor de uwe!

het bijenhuis met raad en daad voor onze bijenteelt paraat
UW BIJENHUIS - WAGENINGEN

GIRO 1171 telefoon 2863